

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, 650, 723, 771, 1000, 1039 i 1075) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 119zg:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) pełnomocniku do rachunku podmiotu kwalifikowanego – rozumie się przez to osobę umocowaną do składania dyspozycji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, wpłat gotówkowych na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub wypłat gotówkowych z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym przy użyciu karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2003 oraz z 2018 r. poz. 62, 650, 723, 864, 1000 i 1075) wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego;”;

b) pkt 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5) rachunku podmiotu kwalifikowanego – rozumie się przez to:

- a) rachunek rozliczeniowy, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, podmiotu kwalifikowanego,
- b) rachunek lokaty terminowej podmiotu kwalifikowanego,
- c) rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej będącego podmiotem kwalifikowanym,
- d) rachunek VAT w rozumieniu art. 2 pkt 37 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, prowadzony dla rachunku, o którym mowa w lit. a albo c;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami, ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

- 6) STIR – rozumie się przez to system teleinformatyczny izby rozliczeniowej spełniający minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;”;
- 2) po art. 119zh dodaje się art. 119zha w brzmieniu:

„Art. 119zha. § 1. STIR służy do:

 - 1) odbioru i przetwarzania danych w celu ustalenia wskaźnika ryzyka;
 - 2) przekazywania danych i informacji o wskaźniku ryzyka do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz do systemów teleinformatycznych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;
 - 3) pośredniczenia w przekazywaniu danych, informacji i żądań pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi.

§ 2. STIR może być również wykorzystywany w przypadku, gdy odrębne przepisy umożliwiają wykorzystywanie do realizacji celów określonych w tych przepisach systemu teleinformatycznego bez wskazania podmiotu prowadzącego ten system.

§ 3. Warunkiem wykorzystywania STIR do realizacji celów, o których mowa w § 2, jest zawarcie porozumienia pomiędzy ministrem właściwym do spraw finansów publicznych lub Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a izbą rozliczeniową określającego sposób wykorzystywania STIR do przetwarzania danych lub informacji określonych w przepisach, o których mowa w § 2. Porozumienie może również określać sposób finansowania kosztów związanych z wykorzystaniem STIR.”;
 - 3) w art. 119zl w § 1 wyrazy „art. 119zzb § 2 i § 5 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 119zw § 1 i art. 119zzb § 5 pkt 2”;
 - 4) w art. 119zo:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie:

 - 1) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
 - 2) bankowi i spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej – w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez:
 - a) ten bank albo tę spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową,

- b) inne banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – w przypadku otwierania pierwszego rachunku dla podmiotu kwalifikowanego przez ten bank albo tę spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową.”,
- b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
„§ 1a. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a, informacja o wskaźniku ryzyka jest przekazywana niezwłocznie po jego ustaleniu, nie rzadziej niż raz dziennie, chyba że wskaźnik ryzyka i istotność wpływu na ten wskaźnik poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu nie uległy zmianie.”,
- c) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2 lit. b, informacja o wskaźniku ryzyka jest przekazywana na wniosek banku albo spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej zawierający co najmniej jeden z numerów, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. b i c, niezwłocznie po otrzymaniu wniosku. Informacja o wskaźniku ryzyka nie zawiera wskazania istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu.”;
- 5) w art. 119zp dodaje się § 3 w brzmieniu:
„§ 3. W przypadku stwierdzenia przez izbę rozliczeniową rozbieżności pomiędzy numerami, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. b i c, a danymi, o których mowa w art. 119zu § 1 pkt 2, izba rozliczeniowa przekazuje bankowi albo spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej informację o stwierdzonej rozbieżności, wskazując dane, których dotyczy rozbieżność.”;
- 6) w art. 119zr:
a) w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) rodzaj rachunku podmiotu kwalifikowanego, kod waluty rachunku podmiotu kwalifikowanego, numer rachunku podmiotu kwalifikowanego w formacie Numeru Rachunku Bankowego lub inny numer w przypadku rachunku lokaty terminowej, datę zakończenia okresu, na jaki umowa lokaty terminowej została zawarta – w przypadku rachunku lokaty terminowej, oraz datę otwarcia i zamknięcia rachunku podmiotu kwalifikowanego;”,

- b) w § 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3–6 w brzmieniu:
- „3) adresy IP, z których:
- a) następowały logowania do usług bankowości elektronicznej umożliwiających dostęp do rachunku podmiotu kwalifikowanego wraz ze wskazaniem osoby, która dokonała logowania, oraz daty i godziny tych logowań,
 - b) zostały złożone dyspozycje przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego wraz ze wskazaniem osoby, która złożyła dyspozycję, oraz daty i godziny złożenia tych dyspozycji – w przypadku gdy dyspozycje nie zostały złożone z wykorzystaniem usług bankowości elektronicznej
- jeżeli są dostępne;
- 4) informacje o blokadach środków na rachunku podmiotu kwalifikowanego dokonanych na podstawie ustawy zawierające:
- a) wskazanie, czy blokada dotyczy jednego rachunku podmiotu kwalifikowanego,
 - b) kwotę blokady,
 - c) termin, do którego obowiązuje blokada,
 - d) organ, na żądanie którego została dokonana blokada
- jeżeli są dostępne;
- 5) informacje o zajęciach wierzytelności z rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające:
- a) wskazanie, czy zajęcie dotyczy jednego rachunku podmiotu kwalifikowanego,
 - b) wskazanie, czy zajęcie zostało dokonane w postępowaniu egzekucyjnym czy w postępowaniu zabezpieczającym,
 - c) kwotę należności pieniężnej, na poczet której dokonano zajęcia,
 - d) organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia
- jeżeli są dostępne;
- 6) wskazanie numeru rachunku VAT w rozumieniu art. 2 pkt 37 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług prowadzonego dla rachunku rozliczeniowego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. – Prawo bankowe, albo rachunku członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej będącego podmiotem kwalifikowanym.”,

c) w § 3:

– po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) dane identyfikacyjne osoby, o której mowa w § 1 pkt 5 – w przypadku gdy osoba ta złożyła dyspozycję przeprowadzenia transakcji dotyczącej rachunku podmiotu kwalifikowanego, dokonała wpłaty gotówkowej na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub dokonała wypłaty gotówkowej z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym przy użyciu karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego – jeżeli są dostępne;”

– po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) informację o łącznej kwocie środków zajętych przez organ egzekucyjny lub zablokowanych na rachunku podmiotu kwalifikowanego;”

– dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) numer rachunku wirtualnego prowadzonego w celu automatycznej identyfikacji dyspozycji składanych z rachunku podmiotu kwalifikowanego, jeżeli dyspozycje dotyczą uznania takiego rachunku wirtualnego – w przypadku zestawień przekazywanych przez bank albo spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzący ten rachunek wirtualny.”;

7) w art. 119zs w § 1 uchyla się pkt 2 i 3;

8) w art. 119zu § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W celu ustalenia wskaźnika ryzyka izba rozliczeniowa przetwarza:

1) dane przekazane na podstawie art. 119zp § 1;

2) dane udostępnione z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, o których mowa w art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650 i 771);

3) informacje dostępne publicznie.”;

9) w art. 119zv:

a) § 1–3 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zażądać blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, jeżeli posiadane informacje, w szczególności wyniki analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1, wskazują, że podmiot kwalifikowany może wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego, a blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest konieczna, aby temu przeciwdziałać.

§ 2. Żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego zawiera:

- 1) oznaczenie numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) okres blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje:

- 1) bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) właściwemu dla podmiotu kwalifikowanego naczelnikowi urzędu skarbowego, naczelnikowi urzędu celno-skarbowego oraz prokuratorowi zawiadomienie o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające dane określone w żądaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.”,

b) po § 4 dodaje się § 4a–4d w brzmieniu:

„§ 4a. Bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa nie ujawnia podmiotowi kwalifikowanemu informacji, o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

§ 4b. Bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa informuje podmiot kwalifikowany o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego wyłącznie na jego wniosek po uprzednim potwierdzeniu przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, że wszystkie przekazane żądania blokady rachunków tego podmiotu kwalifikowanego zostały wykonane.

§ 4c. W przypadku złożenia dyspozycji przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego będącego przedmiotem blokady

bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa niezwłocznie informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o:

- 1) dacie i godzinie złożenia dyspozycji;
- 2) treści transakcji będącej przedmiotem dyspozycji w zakresie określonym w art. 119zr § 3.

§ 4d. Niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w § 4b, bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o:

- 1) dacie i godzinie złożenia wniosku;
 - 2) adresie poczty elektronicznej, z którego złożono wniosek – w przypadku gdy wniosek został złożony za pośrednictwem poczty elektronicznej;
 - 3) adresie IP, z którego nastąpiło logowanie – w przypadku gdy wniosek został złożony za pośrednictwem serwisu internetowego służącego obsłudze rachunku podmiotu kwalifikowanego lub w inny sposób umożliwiający identyfikację tego adresu;
 - 4) numerze telefonu, za pośrednictwem którego został złożony wniosek, jeżeli jest dostępny – w przypadku gdy wniosek został złożony telefonicznie;
 - 5) adresie placówki banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej albo ich oddziału, w których został złożony wniosek – w przypadku gdy wniosek został złożony osobiście;
 - 6) adresie nadawcy, jeżeli jest dostępny – w przypadku gdy wniosek został złożony za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe.”,
- c) § 6 otrzymuje brzmienie:
- „§ 6. Szef Krajowej Administracji Skarbowej niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w § 4 pkt 3 lit. a, w odniesieniu do wszystkich żądań dotyczących podmiotu kwalifikowanego przekazanych do momentu otrzymania tej informacji, przekazuje temu podmiotowi zawiadomienie o blokadzie jego rachunku zawierające dane określone w tych żądaniach.”,
- d) w § 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „W okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego Szef Krajowej Administracji Skarbowej:”,

- e) § 8 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 8. Do ograniczenia zakresu oraz uchylenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego przepisy § 2–6 stosuje się odpowiednio.”;
- 10) w art. 119zw:
 - a) w § 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
 - „Przepisy art. 119zv § 4–5 stosuje się odpowiednio.”,
 - b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:
 - „§ 4a. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, niezwłocznie po otrzymaniu informacji o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, przekazuje podmiotowi kwalifikowanemu postanowienie, o którym mowa w § 1, oraz informację o dacie i godzinie przekazania bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądania przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.”,
 - c) § 6 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 6. Do postanowienia, o którym mowa w § 5, przepisy § 2, § 3 i § 4a oraz art. 119zv § 4–5 stosuje się odpowiednio.”;
- 11) w art. 119zy w § 1:
 - a) w pkt 1 skreśla się wyraz „bieżące”,
 - b) w pkt 2 skreśla się wyraz „zasądzone”;
- 12) w art. 119zzb:
 - a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „§ 1. Na postanowienia, o których mowa w art. 119zw § 1 i 5, art. 119zy § 1, art. 119zz § 1 oraz art. 119zza § 1, przysługuje zażalenie.
 - § 2. Zażalenie jest rozpatrywane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.”,
 - b) uchyla się § 3,
 - c) § 5 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 5. W przypadku skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawach, o których mowa w art. 119zw § 1 i art. 119zza § 1:
 - 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 7 dni od dnia otrzymania skargi;
 - 2) rozpatrzenie skargi następuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.”;

13) w art. 119zzc § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego upada:

- 1) z upływem okresu określonego w żądaniu, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 1, jeżeli nie przedłużono terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) z chwilą wykonania przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową żądania uchylecia blokady wydanego na podstawie art. 119zv § 7 pkt 2 lub art. 119zw § 5 pkt 2;
- 3) z upływem terminu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 119zw § 1;
- 4) z chwilą dokonania zajęcia na podstawie:
 - a) zarządzenia zabezpieczenia wystawionego w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 2, na zabezpieczenie zobowiązania podatkowego lub należności celnej wraz z odsetkami za zwłokę,
 - b) postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym wydanego w trybie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 2
– w części odpowiadającej wysokości określonej odpowiednio w zarządzeniu zabezpieczenia lub postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym.”;

14) w art. 119zzj dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do nakładania kary pieniężnej stosuje się przepisy działu IVA ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 890 uchyla się § 1², § 1³ i § 2²;
- 2) art. 890² otrzymuje brzmienie:

„Art. 890². § 1. Wykonanie zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego podlega wstrzymaniu w okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398, 416, 650, 730, 756, 770, 771, 1000 i 1009.

§ 2. Wstrzymanie wykonania zajęcia, o którym mowa w § 1, nie dotyczy zajęcia na poczet zasądzonych alimentów, renty o charakterze alimentacyjnym tytułem odszkodowania oraz wynagrodzenia ze stosunku pracy wraz z zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne należnymi od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia. Bank wykonuje to zajęcie do wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650).

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 1, bank informuje komornika o przyczynie wstrzymania wykonania zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w przypadku blokady rachunku, o której mowa w art. 119zw § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, z późn. zm.³⁾) w art. 81:

- 1) uchyla się § 6 i § 7;
- 2) § 8 i § 9 otrzymują brzmienie:

„§ 8. Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego nie podlega realizacji w okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z wyjątkiem przejętej, w wyniku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, egzekucji alimentów, renty o charakterze alimentacyjnym tytułem odszkodowania oraz wynagrodzenia ze stosunku pracy wraz z zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od dokonywanych wypłat. Organ realizuje to zajęcie do wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650).

§ 9. W przypadku, o którym mowa w § 8, bank informuje organ egzekucyjny o przeszkodzie w realizacji zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w przypadku blokady rachunku, o której mowa w art. 119zw § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1475, 1954 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 138, 398, 1000 i 1009.

3) uchyla się § 10 i § 11.

Art. 4. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.⁴⁾) w art. 62b dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepisu ust. 2 pkt 1 i 3–6 nie stosuje się, jeżeli rachunek odbiorcy jest prowadzony przez instytucję kredytową lub bank zagraniczny, które nie działają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 86 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 96b:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnicy VAT zgodnie z art. 96 ust. 9 albo 9a;

2) których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona na podstawie art. 96 ust. 9h–9j.”,

b) w ust. 3 w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) daty wykreślenia podatnika z rejestru jako podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 6–8.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykreśla podmiot z wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku:

1) dokonania przez naczelnika urzędu skarbowego rejestracji tego podmiotu jako podatnika VAT, w tym na podstawie art. 96 ust. 9g;

2) gdy rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona na podstawie art. 96 ust. 9c, 9h–9j i 10c.”,

d) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykreśla podmiot z wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w przypadku wykreślenia przez naczelnika urzędu skarbowego podmiotu jako podatnika VAT zgodnie z art. 96 ust. 9 albo 9a.”;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2361 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 685, 723, 864, 1000 i 1075.

- 2) w art. 97 w ust. 16 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Przepisy art. 96 ust. 9g–9j stosuje się odpowiednio.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, z późn. zm.⁵⁾) w art. 16 ust. 4 wyrazy „3 miesiące” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”.

Art. 7. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 508, 650, 723, 1000 i 1039) w art. 148 w ust. 1 po lit. c dodaje się lit. ca w brzmieniu:

„ca) kontroli, o której mowa w art. 119zzf § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa,”.

Art. 8. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. poz. 648 oraz z 2018 r. poz. 723) po art. 99 dodaje się art. 99a w brzmieniu:

„Art. 99a. 1. Obowiązek przekazania informacji o rachunkach raportowanych za rok 2017 obejmuje rachunki posiadane przez osoby z państw uczestniczących, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 25 lit. b i c, objętych obowiązkiem raportowania i wpisanych na uzupełniającą listę państw uczestniczących za rok 2017 ogłaszaną w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 3.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, raportująca instytucja finansowa, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 44, przekazuje do dnia 31 sierpnia 2018 r.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, w drodze obwieszczenia, uzupełniającą listę państw uczestniczących, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 25 lit. b i c, innych niż wpisane na listę ogłoszoną na podstawie art. 99 ust. 3, objętych i nieobjętych obowiązkiem raportowania za rok 2017.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 62 i 1075) w art. 9 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku otrzymania po dniu 30 czerwca 2018 r. przez podatnika innego niż wskazany na fakturze, o której mowa w art. 108a ust. 3 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, na rachunek VAT płatności wynikającej z faktury wystawionej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisu art. 108a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 723, 771, 864, 1000 i 1075.

się, jeżeli podatnik ten dokonał płatności na rachunek dostawcy lub usługodawcy wskazanych na tej fakturze przed dniem 1 lipca 2018 r.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 723 i 1075) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 16 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2168, 2290 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 107 i 398)” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646)”;
- 2) w art. 2 w ust. 1 w pkt 23 i 24 oraz w art. 146 wyrazy „ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców”.

Art. 11. 1. Przekazywanie informacji, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczących rachunków VAT w rozumieniu art. 119zg pkt 5 lit. d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zwanymi dalej „rachunkami VAT”, rozpoczyna się nie później niż z dniem:

- 1) 31 lipca 2018 r. – w przypadku banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, z wyjątkiem banków spółdzielczych;
- 2) 31 sierpnia 2018 r. – w przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

2. Pierwsze przekazanie informacji na podstawie ust. 1 obejmuje informacje o rachunkach VAT otwartych przed dniem wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie i prowadzonych na ten dzień oraz o rachunkach VAT otwartych od dnia wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie do dnia poprzedzającego dzień przekazania informacji, według stanu na dzień poprzedzający dzień przekazania informacji, chyba że zostały wcześniej przekazane.

3. Przekazywanie zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczących rachunków VAT rozpoczyna się nie później niż z dniem:

- 1) 31 sierpnia 2018 r. – w przypadku banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, z wyjątkiem banków spółdzielczych;
- 2) 30 września 2018 r. – w przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

4. Pierwsze przekazanie zestawień transakcji dotyczących rachunków VAT otwartych przed dniem wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie i prowadzonych na ten dzień oraz o rachunkach VAT otwartych od dnia wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie do dnia poprzedzającego dzień przekazania zestawienia obejmuje dane uzyskane od dnia wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie do dnia poprzedzającego dzień ich przekazania, chyba że zostały wcześniej przekazane.

Art. 12. 1. W przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych przekazywanie informacji, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczących rachunków lokaty terminowej rozpoczyna się nie później niż z dniem 1 stycznia 2020 r.

2. Przekazywanie zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, dotyczących rachunków lokaty terminowej rozpoczyna się nie później niż z dniem:

- 1) 1 sierpnia 2019 r. – w przypadku banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, z wyjątkiem banków spółdzielczych;
- 2) 1 stycznia 2020 r. – w przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

3. Przekazywanie informacji i zestawień, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmuje rachunki lokaty terminowej otwarte przed dniem 1 lipca 2019 r., jeśli są prowadzone na dzień poprzedzający dzień przekazania danych.

Art. 13. 1. Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe rozpoczynają przekazywanie danych, o których mowa w art. 119zr § 2 pkt 3–6 oraz § 3 pkt 5a i 6a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, od dnia 1 stycznia 2020 r.

2. Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe stosują przepisy art. 119zv § 4b–4d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, od dnia 1 stycznia 2020 r.

Art. 14. Do dnia 31 grudnia 2018 r. bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa przekazuje na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej dane identyfikacyjne osoby, o której mowa w art. 119zr § 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 1, jeśli osoba ta złożyła dyspozycję przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu

kwalifikowanego, dokonała wpłaty gotówkowej na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub dokonała wypłaty gotówkowej z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym przy użyciu karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2003 oraz z 2018 r. poz. 62, 650, 723, 864, 1000 i 1075) wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego. Przepis art. 119zs ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się odpowiednio.

Art. 15. Do postępowań w sprawach blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. Do dnia 31 grudnia 2018 r. przy ustalaniu opłaty, o której mowa w art. 119zo § 10 ustawy zmienianej w art. 1, nie uwzględnia się rachunków podmiotów kwalifikowanych będących rachunkami VAT.

Art. 17. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 7 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d, pkt 6 lit. c tiret trzecie, pkt 8, art. 4, art. 9, art. 11 oraz art. 16, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 5, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 3) art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. b, pkt 6 lit. a, b i lit. c tiret pierwsze i drugie, pkt 7, pkt 9 lit. b w zakresie art. 119zv § 4b–4d, pkt 10 lit. a i c w zakresie art. 119zv § 4a–4d oraz art. 12, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania ustawy

Regulacje wprowadzone ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, zwaną dalej „ustawą z dnia 24 listopada 2017 r.”, do Ordynacji podatkowej (przede wszystkim nowy dział IIIB) oraz innych ustaw (m.in. do ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług) weszły w życie co do zasady z dniem 13 stycznia 2018 r. W zakresie przepisów dotyczących blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego regulacje te weszły w życie z dniem 30 kwietnia 2018 r. Stosowanie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. oraz przygotowania do ich stosowania (np. w zakresie blokad – do dnia 30 maja 2018 r. nie było żądania blokady) pokazały obszary, które wymagają interwencji legislacyjnej, w pełni były realizowane cele ustawy.

Niezbędne zmiany obejmują przepisy dotyczące blokad rachunku podmiotu kwalifikowanego. Do tej kategorii należą: zapewnienie spójności systemowej w zakresie blokad na krótki okres (do 72 godzin), wprowadzenie jednoznacznych i szczegółowych przepisów o informowaniu podmiotu kwalifikowanego o blokadzie przez bank w trybie wnioskowym oraz zmiany doprecyzowujące przepisy o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanemu.

W związku z wejściem w życie od dnia 1 lipca 2018 r. ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw wprowadzającej mechanizm podzielonej płatności (*split payment*) definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego objęto także rachunek VAT funkcjonalnie związany z raportowanymi bankowymi rachunkami rozliczeniowymi i rachunkami w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Doprecyzowano niektóre rozwiązania dotyczące mechanizmu podzielonej płatności (wyłączenie obciążenia rachunku VAT, jeżeli rachunek odbiorcy jest prowadzony przez bank zagraniczny lub instytucję kredytową, które nie działają w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a więc nie podlegają Prawu bankowemu; umożliwienie wyłączenia od odpowiedzialności solidarnej firm faktoringowych w określonej sytuacji). W celu zwiększenia sprawności systemu *split payment* umożliwiono wykorzystanie

kanału STIR do przesyłania przez naczelnika urzędu skarbowego bankowi lub SKOK-owi informacji o postanowieniu o uwolnieniu środków z rachunku VAT.

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług zaproponowano zmiany mające na celu zapewnienie większej kompletności i czytelności tzw. Black List (m.in.: uwzględnianie odmów rejestracji w wyniku decyzji, wpisywanie wzmianki o dacie wykreślenia z rejestru VAT z powodu zaprzestania działalności lub śmierci podatnika, uwzględnianie kompletnych podstaw przywrócenia). Zmiany w tym zakresie będą stanowić wsparcie przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych m.in. poprzez możliwość weryfikacji rzetelności działania swoich kontrahentów.

Zwiększeniu skuteczności analizy ryzyka ma służyć rozszerzenie zakresu danych przesyłanych codziennie przez banki (przesyłanie informacji m.in. o adresach IP, o innych blokadach oraz zajęciach wierzytelności, o pełnomocnikach (pojęcie to zostało zdefiniowane) oraz objęcie definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego rachunku lokaty terminowej podmiotu kwalifikowanego. To ostatnie rozwiązanie ma na celu właściwe ustalenie sald oraz uniemożliwienie transferu środków poprzez rachunek lokaty terminowej.

II. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (art. 1 projektu)

1) Dodanie definicji pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego

Przepisy działu IIIB Ordynacji podatkowej przewidują przesyłanie danych pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego, datę jego ustanowienia i zakres umocowania (art. 119zm § 1 pkt 4, art. 119zr § 1 pkt 5 oraz § 2 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej). Intencją projektodawcy jest, aby pojęcie pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego było jednolicie rozumiane przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK). Proponuje się, aby pojęcie pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego obejmowało osobę umocowaną do składania dyspozycji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, do dokonywania wpłat gotówkowych na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub wypłat gotówkowych z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym użytkownika karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego (**projektowany art. 119zg pkt 3a Ordynacji podatkowej**). Zmiana ta ma charakter doprecyzowujący i stanowi potwierdzenie

wykładni przedstawionej w objaśnieniach podatkowych z dnia 6 kwietnia 2018 r. dotyczących stosowania przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 24 listopada 2017 r.

2) Zmiany w zakresie biegu terminów

Zmiany dotyczą **art. 119zl § 1 Ordynacji podatkowej**. Przepis ten formułuje zasadę niewliczania do biegu terminów sobót ani dni ustawowo wolnych od pracy, wprowadzając jednocześnie wyjątki. Proponowane zmiany polegają na wyłączeniu z katalogu wyjątków przepisu art. 119zzb § 2 Ordynacji podatkowej (termin rozpatrzenia zażalenia przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej) i włączeniu do tego katalogu przepisu art. 119zw § 1 Ordynacji podatkowej (termin przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego). W konsekwencji tych zmian do 7-dniowego terminu rozpatrzenia zażalenia przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nie będą wliczane soboty ani dni ustawowo wolne od pracy, natomiast termin przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego będzie liczony z uwzględnieniem sobót i dni ustawowo wolnych od pracy. W pierwszym przypadku zmiana ma na celu racjonalizację terminu rozpatrzenia zażalenia. Termin ten liczony według dotychczasowych zasad mógłby okazać się zbyt krótki. W drugim przypadku niewliczanie do terminu przedłużenia blokady sobót i dni ustawowo wolnych od pracy faktycznie oznaczałoby przedłużenie tej blokady poza ustawowy okres 3 miesięcy, co nie jest intencją projektodawcy.

3) Zapewnienie spójności systemowej w zakresie blokad na krótki okres

W **art. 119zzb w § 1 i 5 Ordynacji podatkowej** proponuje się skreślenie odesłań do art. 119zv § 1 i 7 tej ustawy, znosząc tym samym możliwość zaskarżenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres do 72 godzin oraz zaskarżenia ograniczenia zakresu tej blokady. Projektowana zmiana jest zasadna, ponieważ na tym etapie sprawy kontrola sądowa dokonana w trybie administracyjnym, nawet skróconym, nie może być przeprowadzona przed upływem terminu 72 godzin, a – co za tym idzie – nie może spowodować niezwłocznego uchylecia tej blokady. Zmianę proponuje się także ze względu na prewencyjny charakter blokady oraz konieczność zachowania poufności systemu działań operacyjnych namierzających przestępstwa oraz krótki czas trwania blokady. Termin 72 godzin byłby zbyt krótki na rzetelne rozpatrzenie takiego środka, zaś postanowienie o przedłużeniu terminu blokady na okres do 3 miesięcy będzie

zaskarżalne. Blokada jest nakładana w interesie publicznym, w celu zapobieżenia transferowi nieopodatkowanych środków.

Podkreślenia wymaga, że proponowane rozwiązanie zmierza do uzyskania spójności systemowej w zakresie blokad na krótki okres. Polski system prawny nie przewiduje bowiem (poza zmienianymi tą nowelizacją przepisami art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej) zaskarżalności blokad na krótkie okresy (48 lub 72 godz.), jeśli blokada nie jest dokonywana na żądanie prokuratora. Takie rozwiązanie przyjęto we wszystkich ustawach regulujących instytucję blokady środków na rachunku. Można tu wymienić następujące ustawy:

- 1) ustawę z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – blokada rachunku na żądanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF),
- 2) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym – blokada rachunku na żądanie Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe – samodzielna blokada rachunku przez bank.

Zaskarżalności blokady rachunku na krótki okres czasu (do 96 godz.) dokonywanej na żądanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej nie przewidują także nowa ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu ani ustawa z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA (samodzielna blokada rachunku przez raportującą polską instytucję finansową). Ustawa FATCA nie przewiduje środka zaskarżenia blokady, niezależnie od czasu trwania blokady.

W przedstawionych regulacjach wskazane podmioty są uprawnione do dokonania lub przekazania żądania dokonania blokady (np. GIIF, bank, SKOK). Wynikający z przepisów następczy obowiązek zawiadamiania prokuratora o blokadzie nie oznacza jednak, że prokurator weryfikuje legalność działań podejmowanych przez te podmioty. Prokurator podejmuje bowiem własną „decyzję” w przedmiocie dokonania kolejnej blokady na okres wynikający z ustawy (np. na 6 miesięcy). Stanowisko to zostało

wyrażone wprost w uzasadnieniu do ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. W uzasadnieniu tym wskazano, że:

„Przepisy projektowanej, jak i obowiązującej obecnie ustawy zakładają bowiem, że prokurator nie podtrzymuje blokady rachunku lub wstrzymania transakcji zastosowanych przez Generalnego Inspektora, lecz podejmuje w tym zakresie całkowicie autonomiczną decyzję podlegającą kontroli sądowej na podstawie art. 86 ust. 11 projektu ustawy.”.

Powyższe oznacza, że pierwsze blokady dokonywane przez banki, SKOK-i i GIIF na okres 96 godzin nie podlegają kontroli prokuratorskiej. Co więcej przepisy tej ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu nie wskazują na możliwość zaskarżenia w administracyjnym toku instancji czynności (blokady na 96 godzin) dokonywanej przez GIIF. W związku z tym brak zaskarżenia blokady na 72 godziny w przypadku Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, zwanego dalej „Szefem KAS”, nie stanowi wyłomu od ogólnej zasady nieweryfikowalności pierwszych blokad dokonywanych na podstawie odrębnych przepisów.

Funkcjonowanie szeregu przedstawionych wyżej utrwalonych regulacji w polskim systemie prawnym sugeruje, że nie są one sprzeczne z zasadami konstytucyjnymi. W kontekście badania konstytucyjności proponowanego rozwiązania podkreślić należy, że blokady są elementem przeciwdziałania wyłudzeniom skarbowym w zakresie podatku od towarów i usług. Nie budzi wątpliwości nadal duża (choć coraz mniejsza w wyniku działań podjętych w ostatnich latach) skala tych wyłudzeń (od kilkunastu do kilkudziesięciu miliardów złotych). Oznacza to, że skala wyłudzeń może sięgać nawet 10% dochodów budżetu państwa. Nie ma także wątpliwości, że w procederze wyłudzeń wykorzystywany jest system bankowy, w celu stworzenia pozorów prowadzenia działalności gospodarczej. Zapewnienie środków na funkcjonowanie państwa jest wartością konstytucyjną, która przeważa nad zapewnieniem iluzorycznych gwarancji procesowych w przypadku krótkich blokad. Zatem istnienie w przypadku blokady na żądanie Szefa KAS odstępstwa od systemowej zasady niezaskarżalności blokady na krótki okres czasu nie znajduje uzasadnienia.

Podnieść także należy, że pozostawienie instytucji zaskarżalności blokady skutkować będzie koniecznością uzasadnienia przesłanek blokady na okres do 72 godzin w toku postępowania administracyjnego i sądowego, co rodzi ryzyko ujawnienia algorytmów,

stosowanych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w ramach systemu analizy ryzyka.

Blokada rachunku na 72 godziny jest szczególnego rodzaju środkiem mającym na celu uniemożliwienie dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku przez bardzo krótki okres czasu. Wprowadzenie tego rodzaju środka jest konieczne w celu umożliwienia organom skarbowym sprostania wyzwaniom współczesnego obrotu środkami finansowymi, który zapewnia uczestnikom tego obrotu błyskawiczny transfer dowolnej kwoty w wybrane miejsce na świecie. Zestawienie istniejących procedur administracyjnych z mechanizmami wykorzystywanymi przez zorganizowane grupy przestępcze specjalizujące się w wyłudzeniach skarbowych prowadzi do wniosku, że procedury te nie przystają do otaczającej organy skarbowe rzeczywistości w sytuacji, w której przestępcy mają możliwość realizacji zamierzonego przestępczego działania przy pomocy systemu finansowego w ułamku sekundy, a organy skarbowe w celu uchwycenia tych operacji są obowiązane podjąć czynności administracyjne, których czas trwania liczony jest w dniach i tygodniach. Dokonanie krótkiej blokady rachunku wyrównuje tę dysproporcję poprzez umożliwienie „zamrożenia stanu faktycznego”, którego okoliczności wskazują na ryzyko wykorzystywania systemu finansowego do wyłudzeń skarbowych. Okres 72 godzin, w którym podmiot kwalifikowany nie może korzystać ze środków finansowych, jest z jednej strony dostatecznie krótki, żeby przyjąć, że nie może wywołać istotnych niekorzystnych skutków finansowych po jego stronie, a przy tym jest on wystarczająco długi, żeby możliwe było podjęcie przez organy skarbowe szeregu czynności gwarantujących skuteczność wykrywania sprawców wyłudzeń skarbowych i minimalizujących ryzyko dokonania błędu przy dokonywaniu długiej blokady na okres do 3 miesięcy. Dotychczasowe doświadczenia przede wszystkim z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy wskazują, że czas trwania krótkiej blokady jest niezbędny do dokonania szczegółowej analizy zaobserwowanych działań noszących znamiona wyłudzeń skarbowych, identyfikacji podmiotów i osób zaangażowanych w ten proceder, w tym zebrania danych osobowych, danych rejestracyjnych przedsiębiorców, informacji o wywiązywaniu się z zobowiązań podatkowych i posiadanym majątku, dokonania szczegółowego opisu przepływów finansowych między rachunkami bankowymi, z których korzystają przestępcy, czy analizy typologii przestępstw w konkretnym przypadku. Czas ten jest również niezbędny do podjęcia działań proceduralnych polegających na przygotowaniu postanowienia o przedłużeniu blokady

zawierającego uzasadnienie, które będzie zawierało dowody potwierdzające zasadność podjętych działań i będzie miało szanse zostać podtrzymane przez sąd dokonujący kontroli tych działań. Należy mieć również na uwadze, że w tym czasie organy skarbowe będą miały możliwość skoordynowania działań z innymi służbami, w tym w szczególności z prokuratorem, które będą miały szansę przekazać zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Podjęcie wskazanych czynności wymaga znacznego nakładu wysoko kwalifikowanej pracy, która musi zostać wykonana w krótkim czasie. Przy czym jest to praca, która jeżeli ma być wykonana w sposób sprawny i profesjonalny, to powinna zostać wykonana przez wyspecjalizowanych pracowników i funkcjonariuszy podległych Szefowi KAS. Należy mieć bowiem na uwadze, że Szef KAS jest organem specjalizującym się w rozpoznawaniu, wykrywaniu i zwalczaniu przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, zapobieganiu tym przestępstwom i wykroczeniom oraz ściganiu ich sprawców.

Pozostawienie w systemie prawnym instytucji zaskarżalności blokad na krótki okres pozostaje w sprzeczności z istotną tego środka i celem, dla którego środek ten został wprowadzony do systemu prawnego. Zaskarżalność ta powoduje bowiem, że Szef KAS przed skierowaniem żądania dokonania krótkiej blokady będzie obowiązany do dokonania złożonych czynności proceduralnych wymagających znacznego nakładu pracy i czasu, a dodatkowo – w celu udowodnienia, że podjęte działania miały uzasadnienie w zgromadzonych informacjach – byłby zmuszony do ujawnienia istotnych informacji dotyczących analizy ryzyka i wskaźnika ryzyka stanowiących podstawę dokonywania krótkiej blokady.

Powyższe prowadzi do wniosku, że zaproponowane w projekcie rozwiązanie jest zgodne z zasadą proporcjonalności, gdyż niewątpliwie służy realizacji zamierzonych w projekcie celów, jest niezbędne, w tym sensie, że chronić będą określone wartości w sposób bądź w stopniu, który nie mógłby być osiągnięty przy zastosowaniu innych środków, jak również zapewnia ingerencję w sferę statusu jednostki w odpowiedniej proporcji do celów, których ochrona uzasadnia dokonane ograniczenie.

Podmiot kwalifikowany zachowa możliwość zaskarżenia postanowienia o przedłużeniu blokady (na czas oznaczony nie dłuższy niż 3 miesiące), co wynika z niezmienionego w tym zakresie art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej. Ponadto stronie, która poniosłaby

szkodę z powodu blokady na 72 godziny, przysługuje prawo do sądu w postaci wniesienia pozwu o odszkodowanie na podstawie art. 417 Kodeksu cywilnego.

Działania Szefa KAS w zakresie blokad rachunków dokonywanych na okres nie dłuższy niż 72 godziny będą poddane kontroli wykonywanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, co pozwoli na sprawowanie nadzoru w tym zakresie nad działaniami Szefa KAS. Kontrola będzie wykonywana nie rzadziej niż raz na kwartał (art. 119zv § 9 Ordynacji podatkowej).

Przepisy art. 24 i art. 25 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. przewidują dodatkowe mechanizmy kontroli funkcjonowania systemu analizy ryzyka, w tym stosowania blokad, a więc także blokad na okres do 72 godzin. Przepisy art. 24 wymienionej ustawy nakładają na Szefa KAS obowiązek składania Prezesowi Rady Ministrów sprawozdania za lata 2018, 2019 i 2020 w powyższym zakresie. Sprawozdanie będzie publikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r.). W terminie 6 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za rok 2020 Szef KAS wspólnie z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przygotuje raport oceniający w sprawie stosowania przepisów przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi (art. 25 ust. 1). Raport będzie miał na celu ocenę funkcjonowania nowych instrumentów prawnych. W szczególności chodzi o ocenę skuteczności tych przepisów w walce z wyłudzeniami skarbowymi i identyfikację ewentualnych uchybień. Należy sądzić, że istotne miejsce w tym raporcie będą zajmować kwestie stosowania przepisów o blokadach rachunku podmiotu kwalifikowanego.

Wskazać również należy, że zawiadomienie o blokadzie jest przekazywane prokuratorowi (art. 119zv § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej). Szef KAS zawiadamia prokuratora o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa, przekazując szczegółowe informacje wymienione w art. 119zm Ordynacji podatkowej w obecnie obowiązującym brzmieniu. Nie ma przeszkód, aby zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa było przesłane wraz z zawiadomieniem o blokadzie, jeśli według Szefa KAS w momencie przekazywania informacji o blokadzie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Wyżej przywołane przepisy, jak również dotychczasowe doświadczenia związane ze stosowaniem tego rodzaju środka przez organy podległe lub nadzorowane przez Ministra Finansów wskazują na brak zasadności pozostawienia w systemie prawnym rozwiązania przewidującego zaskarżalność blokad dokonywanych przez Szefa KAS na 72 godziny.

Proponowane zapewnienie spójności systemowej w zakresie blokad na krótki okres wymaga zmian dostosowawczych w Ordynacji podatkowej. Zniesienie zaskarżalności blokady na okres do 72 godzin powoduje, że niecelowe jest wydawanie przez Szefa KAS postanowienia o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego. Tym samym w przepisach **art. 119zv § 1–3 oraz § 6–8 Ordynacji podatkowej** nie może być już mowy o „postanowieniu”.

Szef KAS będzie przekazywał bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zv § 3 pkt 1 Ordynacji podatkowej). Żądanie będzie zawierać oznaczenie numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy żądanie, i okres blokady tego rachunku (art. 119zv § 2 Ordynacji podatkowej). W **art. 119zv § 2 Ordynacji podatkowej** zrezygnowano z obligatoryjnego pouczenia o treści art. 119zx, art. 119zy § 1, art. 119zz § 1 i art. 119zza § 1 Ordynacji podatkowej, ponieważ przepisy te, ze względu na krótki czas blokady (do 72 godz.), nie będą mieć praktycznego znaczenia.

Ponadto w **art. 119zv § 8 Ordynacji podatkowej** doprecyzowano, że w przypadku ograniczenia zakresu blokady i upadku blokady mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 119zv § 2–6, tj. § 2 – elementy żądania, § 3 – przekazanie żądania przez Szefa KAS (pkt 1) i przekazanie przez Szefa KAS informacji o blokadzie innym organom (pkt 2), § 4 – informowanie przez bank lub SKOK Szefa KAS o wykonaniu jego żądania w sprawie blokady rachunku, § 4a – nieujawnianie przez bank lub SKOK podmiotowi kwalifikowanemu informacji o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, § 4b – informowanie przez bank lub SKOK o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady wyłącznie na wniosek podmiotu kwalifikowanego, po uprzednim potwierdzeniu przez Szefa KAS, że przekazane żądania blokady rachunków tego podmiotu kwalifikowanego zostały wykonane, § 4c – przekazywanie przez bank lub SKOK dodatkowych posiadanych informacji Szefowi KAS w przypadku złożenia dyspozycji przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, § 4d – przekazywanie przez bank lub SKOK dodatkowych informacji

Szefowi KAS w przypadku złożenia wniosku o udzielenie informacji przez podmiot kwalifikowany, § 5 – blokada rachunku, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem, § 6 – doręczenie podmiotowi kwalifikowanemu zawiadomienia o blokadzie jego rachunku. W aktualnym stanie prawnym w art. 119zv § 8 Ordynacji podatkowej jest powołany tylko § 3, co nie stanowi optymalnego rozwiązania.

4) Rozszerzenie definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego

a) Objęcie definicją rachunku VAT

Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw wprowadza z dniem 1 lipca 2018 r. do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe nowy rozdział 3a określający nową kategorię rachunku bankowego, tj. rachunek VAT. Rachunek VAT nie jest rachunkiem rozliczeniowym, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a zatem nie mieści się w definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego, o którym mowa w art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej. Rachunek VAT będzie prowadzony dla rachunku rozliczeniowego (art. 62a ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r.). Uznanie i obciążenie rachunku VAT będzie dokonywane odpowiednio przez obciążenie albo uznanie rachunku rozliczeniowego posiadacza rachunku VAT prowadzonego w tym samym banku (art. 62b ust. 3 ustawy – Prawo bankowe). Mając na uwadze, że rachunki VAT prowadzone będą w celu rejestracji środków pieniężnych otrzymanych z tytułu zapłaty podatku VAT wskazanego na wystawionej przez podatnika fakturze, jak również z tytułu zwrotu podatku VAT przez naczelnika urzędu skarbowego, rachunki te powinny również podlegać przepisom ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. Nastąpi to w wyniku objęcia definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego także rachunku VAT w rozumieniu art. 2 pkt 37 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Nowelizacja uwzględnia, że rachunek VAT będzie prowadzony także przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową dla członka kasy, który posiada w kasie imienny rachunek otwarty w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą (**art. 119zg pkt 5 lit. d Ordynacji podatkowej – pkt 5 podzielono na litery w celu zwiększenia jego czytelności**).

b) Objęcie definicją rachunku lokaty terminowej

Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe rachunki lokat terminowych mogą być prowadzone dla tych samych podmiotów co rachunki rozliczeniowe. Definicja rachunku podmiotu kwalifikowanego powinna być rozszerzona o rachunek lokaty terminowej, ponieważ nie jest wykluczone przelanie z takiego rachunku środków na inny rachunek niż rachunek rozliczeniowy, z którego zostały zasilone (art. 119zg pkt 5 lit. b Ordynacji podatkowej). Przelanie posiadanych środków z rachunku rozliczeniowego na lokatę terminową typu overnight powoduje, że na koniec dnia saldo na rachunku rozliczeniowym wynosi 0. Codzienne odnawianie takich lokat może sugerować, że na rachunku rozliczeniowym nie ma środków. Sytuacje takie znacznie ograniczają możliwości dokonywania analiz transakcji z użyciem algorytmów. Objęcie rachunku lokaty terminowej definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego ma zapobiec takim sytuacjom.

5) Informowanie przez bank lub SKOK o żądaniu blokady na wniosek podmiotu kwalifikowanego

W aktualnym stanie prawnym bank lub SKOK nie jest uprawniony do poinformowania klienta o dokonaniu blokady jego rachunku na żądanie Szefa KAS (stanowiłoby to naruszenie zakazu ujawniania informacji objętych żądaniami Szefa KAS ustanowionego w art. 305r pkt 4 Ordynacji podatkowej). Obecnie podmiot kwalifikowany jest informowany o żądaniu blokady przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w momencie doręczenia postanowienia o blokadzie rachunku tego podmiotu. Przepisy niniejszej ustawy znoszą postanowienia w sprawach blokad na 72 godziny. Należy przypuszczać, że podmiot kwalifikowany, po stwierdzeniu braku możliwości obciążenia jego rachunku lub wypłaty z tego rachunku, będzie zwracał się o wyjaśnienie tej sytuacji i udzielenie informacji przede wszystkim do banku (SKOK-u). Nowelizacja ma na celu umożliwienie przekazywania takiej informacji przez instytucję finansową, a ograniczenia w tym zakresie podyktowane są ryzykiem wyprowadzenia przez podmiot kwalifikowany środków z rachunków w innych bankach, które nie zdążyły jeszcze ustanowić blokady jego pozostałych rachunków.

Proponuje się, aby bank lub SKOK informował podmiot kwalifikowany o żądaniu lub dokonaniu blokady wyłącznie na jego wniosek, po uprzednim potwierdzeniu przez Szefa KAS, że przekazane żądania blokady rachunków tego podmiotu kwalifikowanego zostały wykonane (**projektowany art. 119zv § 4b Ordynacji podatkowej**). Powyższe

rozwiązanie powoduje, że w przypadku żądań blokad rachunków podmiotu kwalifikowanego w więcej niż jednym banku lub SKOK-u podmiot kwalifikowany otrzyma informację po wykonaniu wszystkich żądań (dokonaniu wszystkich blokad). Przedwczesne ujawnienie informacji mogłoby spowodować transfer środków z rachunku w innej instytucji, który nie zdążył jeszcze zostać zablokowany. Podkreślenia wymaga także, że zarówno w obecnym, jak i projektowanym stanie prawnym informacja o blokadzie rachunku przekazywana jest podmiotowi kwalifikowanemu przez Szefa KAS (art. 119zv § 6 Ordynacji podatkowej).

W przypadku braku wniosku bank lub SKOK nie ujawnia podmiotowi kwalifikowanemu informacji o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (**projektowany art. 119zv § 4a Ordynacji podatkowej**).

Po złożeniu dyspozycji bank albo SKOK będzie niezwłocznie informował Szefa KAS o dacie i godzinie złożenia dyspozycji oraz treści transakcji będącej przedmiotem dyspozycji w zakresie art. 119zr § 3 Ordynacji podatkowej (**projektowany art. 119zv § 4c Ordynacji podatkowej**).

W przypadku otrzymania wniosku, bank lub SKOK niezwłocznie przekaże Szefowi KAS informacje o dacie i godzinie złożenia wniosku oraz adresie poczty elektronicznej nadawcy wniosku, jego adresie IP, numerze telefonu, adresie placówki banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej albo ich oddziału, w których został złożony wniosek, adresie nadawcy wniosku, w zależności od sposobu wniesienia wniosku przez podmiot kwalifikowany (**projektowany art. 119zv § 4d Ordynacji podatkowej**). Informacje te mogą okazać się przydatne do ustalenia lokalizacji podmiotu i ewentualnego podjęcia adekwatnych działań przez Szefa KAS lub inne właściwe organy.

Należy mieć na uwadze, że informacje, o których mowa w **art. 119zv § 4d Ordynacji podatkowej**, w znacznym stopniu ułatwiają ustalenie tożsamości i miejsca przebywania osób faktycznie korzystających z rachunku objętego blokadą. Ustalenie tych osób ma kluczowe znaczenie dla potwierdzenia wyników przeprowadzonej analizy finansowej, która skutkowałą już dokonaniem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego. Dane te są niezbędne do ustalenia siatek wzajemnych powiązań i relacji osób faktycznie korzystających z rachunków, które są zwykle organizatorami lub uczestnikami wyłudzeń skarbowych. W procedurze wyłudzeń VAT poszczególne czynności są dokonywane

często przez osoby trzecie, podstawione, niezwiązane bezpośrednio z procederem, a jedynie wykorzystywane do niego na jakimś etapie, świadomie z ich strony lub nieświadomie, tzw. słupy. Słupy najczęściej są formalnie posiadaczami rachunków, lecz dostęp do rachunków i organizacja procederu często należą do osób, które nie są formalnie związane z podmiotem kwalifikowanym i przez to są trudne do ustalenia. Po uzyskaniu informacji o fakcie blokady osoba faktycznie korzystająca z rachunku objętego już blokadą będzie dążyła do transferu i zabezpieczenia pozostałych środków zaangażowanych w proceder wyłudzeń oraz powiadomienia innych uczestników karuzeli. Uzyskując informacje, o których mowa w **art. 119zv § 4d Ordynacji podatkowej**, organy KAS mogą skutecznie przeciwdziałać tym dążeniom, zapobiegając tym samym wyłudzeniom.

6) Rozszerzenie zakresu danych przesyłanych codziennie przez banki i SKOK-i (np. adresy IP, informacje o innych blokadach oraz zajęciach wierzytelności, numer rachunku wirtualnego, wskazanie numeru rachunku VAT prowadzonego dla rachunku rozliczeniowego lub rachunku w SKOK)

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonej analizy ryzyka proponuje się rozszerzenie zakresu informacji, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 i art. 119zq pkt 1 Ordynacji podatkowej, przesyłanych codziennie przez banki i SKOK-i. Rozszerzenie dotyczy:

- a) dostępnych adresów IP, z których następowały logowania do usług bankowości elektronicznej umożliwiających dostęp do rachunku podmiotu kwalifikowanego, wraz ze wskazaniem osoby, która dokonała logowania, oraz daty i godziny tych logowań, oraz z których zostały złożone dyspozycje przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, wraz ze wskazaniem osoby, która złożyła dyspozycję, oraz daty i godziny złożenia tych dyspozycji – w przypadku gdy dyspozycje nie zostały złożone z wykorzystaniem usług bankowości elektronicznej (**projektowany art. 119zr § 2 pkt 3 Ordynacji podatkowej**),
- b) informacji o blokadach środków na rachunku podmiotu kwalifikowanego dokonanych na podstawie ustawy (tj. na żądanie uprawnionego organu lub z inicjatywy banku lub SKOK-u, bez zgody posiadacza rachunku w sytuacjach przewidzianych prawem), ze wskazaniem, czy blokada dotyczy jednego rachunku (w pozostałych przypadkach blokada dotyczy wszystkich rachunków podmiotu w danej instytucji), kwoty blokady, terminu, do którego obowiązuje blokada,

- i organie, na żądanie którego blokada została dokonana – jeżeli są dostępne (projektowany art. 119zr § 2 pkt 4 Ordynacji podatkowej),
- c) informacji o zajęciach wierzytelności z rachunku podmiotu kwalifikowanego ze wskazaniem, czy zajęcie dotyczy jednego rachunku (w pozostałych przypadkach blokada dotyczy wszystkich rachunków podmiotu w danej instytucji), czy zajęcie zostało dokonane w postępowaniu egzekucyjnym czy w postępowaniu zabezpieczającym, wskazaniu organu egzekucyjnego, który dokonał zajęcia, oraz kwoty należności pieniężnej, na poczet której dokonano zajęcia – jeżeli są dostępne **(projektowany art. 119zr § 2 pkt 5 Ordynacji podatkowej)**,
- d) wskazania numeru rachunku VAT prowadzonego dla rachunku rozliczeniowego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, albo rachunku członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej będącego podmiotem kwalifikowanym (projektowany art. 119zr § 2 pkt 6 Ordynacji podatkowej),
- e) informacji o dostępnych danych identyfikacyjnych pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego, reprezentanta podmiotu kwalifikowanego, a także jego beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w przypadku gdy ta osoba złożyła dyspozycję przeprowadzenia transakcji dotyczącej rachunku podmiotu kwalifikowanego, dokonała wpłaty gotówkowej na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub dokonała wypłaty gotówkowej z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym przy użyciu karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego **(projektowany art. 119zr § 3 pkt 5a Ordynacji podatkowej)**,
- f) informacji o łącznej kwocie środków zablokowanych (nie tylko na podstawie ustawy, ale również ze względu np. na blokady techniczne) lub zajętych przez organ egzekucyjny na rachunku podmiotu kwalifikowanego (projektowany art. 119zr § 3 pkt 6a Ordynacji podatkowej),
- g) wskazywania numeru rachunku wirtualnego prowadzonego w celu automatycznej identyfikacji dyspozycji składanych z rachunku podmiotu kwalifikowanego, jeżeli dyspozycje dotyczą uznania takiego rachunku wirtualnego – w przypadku zestawień przekazywanych przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową

prowadzącą ten rachunek wirtualny (**projektowany art. 119zr § 3 pkt 7 Ordynacji podatkowej**),

- h) wskazywania w informacjach przesyłanych na podstawie art. 119zp § 1 pkt 1 i art. 119zq pkt 1 Ordynacji podatkowej rodzaju rachunku podmiotu kwalifikowanego, innego numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego niż w formie Numeru Rachunku Bankowego – w przypadku rachunku lokaty terminowej oraz daty zakończenia okresu, na jaki umowa lokaty terminowej została zawarta – w przypadku rachunku lokaty terminowej (**zmieniony art. 119zr § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej**).

Ad a) i e) Przekazanie informacji o adresach IP pozwoli na bardziej precyzyjne ustalenie wskaźnika ryzyka oraz na bardziej kompleksową analizę ryzyka dokonywaną przez Szefa KAS. Pozyskiwanie adresów IP jest istotne dla zapewnienia skuteczności analizy ryzyka oraz ustalenia osób faktycznie korzystających z zablokowanych środków. Osoby organizujące proceder wyłudzeń zazwyczaj nie są znane organom Krajowej Administracji Skarbowej, gdyż pozorowana działalność gospodarcza rejestrowana jest na inne osoby, tzw. słupy, które nie posiadają majątku i często nie mają też wiedzy o rzeczywistym celu przedsięwzięcia, w którym uczestniczą. Rzeczywiści organizatorzy wyłudzeń nie zawsze rejestrują się w instytucjach finansowych jako pełnomocnicy do rachunku. W takiej sytuacji, w celu ustalenia powiązań pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w procederze, konieczne jest pozyskanie dodatkowych danych, które pozwolą na zidentyfikowanie rzeczywistych kierujących i uczestników grupy przestępczej.

Ustalenie adresów IP, które były wykorzystywane do przeprowadzenia nietypowych transakcji oraz dat i godzin tych transakcji, pozwoli nie tylko na ustalenie tożsamości osób (jeśli nie zostaną wskazane przez bank lub SKOK), ale także na sprawdzenie miejsc, z jakich były dokonywane dyspozycje wykonania tych transakcji, powiązania tych miejsc i osób korzystających z tych adresów IP. Te elementy są konieczne do przeprowadzenia rzetelnej analizy finansowej, w oparciu o którą można podjąć działania zapobiegające wyłudzeniom skarbowym i zmierzające do wykrycia popełnionych przestępstw skarbowych. Zwrócić należy uwagę, że coraz częściej analizy finansowe wykrywające wyłudzenia są wykonywane przy użyciu specjalistycznych narzędzi analitycznych. Narzędzia te służą do analizy zgromadzonych danych, graficznej prezentacji informacji o obiektach i powiązaniach między nimi oraz do przedstawiania

wyników analizy w formie raportów. Często tylko skorzystanie z tych narzędzi umożliwia zbadanie setek transakcji pomiędzy różnymi podmiotami i wychwycenie schematów charakterystycznych dla danego rodzaju przestępstwa. Olbrzymie znaczenie dla efektywności w wykrywaniu podejrzanych transakcji ma dostępność do informacji, które mogą być wykorzystane do prowadzenia analiz. Przy czym o efektywności analizy nie decyduje oparcie analizy na pojedynczych danych, lecz korzystanie ze zbiorów danych i przeprowadzanie operacji analitycznych na tych zbiorach. Możliwość gromadzenia adresów IP stanowi więc adekwatny i proporcjonalny instrument służący poszerzeniu baz danych wykorzystywanych przez Szefa KAS przy prowadzeniu analizy ryzyka.

Przepis wprowadzający obowiązek pozyskiwania i gromadzenia danych o adresach IP jest także zgodny z przepisami o ochronie danych osobowych, w tym z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem 2016/579”. Przepis art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/579 uznaje za zgodne z prawem przetwarzanie danych, które jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa przetwarzania danych, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. e, musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/579). Warunki te w przypadku zbierania danych na podstawie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej są spełnione, ponieważ podstawa prawna i cel przetwarzania oraz zakres danych są określone w tej ustawie.

W tym kontekście istotna jest także okoliczność, że organy KAS już w chwili obecnej uprawnione są do uzyskiwania danych dotyczących adresu IP (art. 114 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w zw. z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2012 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną). Projektowana zmiana nie dodaje zatem w istocie nowych danych, które Szef KAS może posiadać i

przetwarzać, a jedynie wskazuje dodatkowy tryb i formę ich uzyskiwania. W tym zakresie zastosowanie mają ponadto już obecnie istniejące ograniczenia, tj. dane automatycznie przekazywane Szefowi KAS nie będą dotyczyć rachunków osób fizycznych służących ich osobistym rozliczeniom, a jedynie rachunków związanych z prowadzoną przez nie działalnością gospodarczą lub zarobkową. Należy wskazać, że analogicznego ograniczenia zakresu nie przewiduje np. wchodząca w życie z dniem 13 lipca 2018 r. ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, która w art. 76 ust. 1 pkt 5 wprowadza obowiązek przekazywania adresów IP na żądanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Mając powyższe na uwadze, pozyskiwanie i gromadzenie informacji o adresach IP, o których mowa w art. 119zr § 2 pkt 3 Ordynacji podatkowej, jest zgodne ze standardami konstytucyjnymi, w szczególności określonymi w art. 51 ust. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Ad b), c) i f) W obowiązującym stanie prawnym informacje o blokadach środków na rachunku podmiotu kwalifikowanego i zajęciach wierzytelności z rachunku podmiotu kwalifikowanego mogą być udzielane na żądanie Szefa KAS w celu weryfikacji lub uzupełnienia posiadanych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej informacji (art. 119zs § 1 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej). Uzyskiwanie powyższych informacji w trybie dodatkowego żądania nie stanowi jednak optymalnego rozwiązania, ponieważ może przedwcześnie ujawniać zainteresowanie Szefa KAS podmiotem kwalifikowanym, którego dotyczy żądanie. Działania Szefa KAS powinny pozostawać niejawnie tak długo jak jest to możliwe. Zwiększy to skuteczność tych działań. Uzyskanie informacji o blokadach środków na rachunku podmiotu kwalifikowanego i zajęciach wierzytelności z rachunku podmiotu kwalifikowanego w ramach codziennie przekazywanych przez banki (SKOK-i) informacji pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie instytucji blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego. W art. 119zr § 2 pkt 4 i 5 Ordynacji podatkowej doprecyzowano także zakres przekazywanych informacji oraz wskazano, że będą przekazywane, jeśli są dostępne. Zmiana trybu przekazywania tych informacji powoduje, że **uchyleniu podlegają w art. 119zs § 1 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej.**

Ad d) Rachunek VAT będzie prowadzony dla rachunku rozliczeniowego oraz dla członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, który posiada w kasie imienny rachunek otwarty w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Uznanie i obciążenie rachunku VAT będzie dokonywane odpowiednio przez obciążenie albo uznanie rachunku rozliczeniowego posiadacza rachunku VAT prowadzonego w tym samym banku lub rachunku w SKOK-u. Przekazywanie przez banki (SKOK-i) informacji o powiązaniu rachunku rozliczeniowego (rachunku w SKOK-u) z rachunkiem VAT ma na celu umożliwienie prawidłowej i niezwłocznej identyfikacji tych rachunków, co jest niezbędnym elementem efektywności prowadzonych analiz finansowych.

Ad g) Rachunki wirtualne dedykowane są beneficjentom płatności masowych, w szczególności w branżach, które ze względu na specyfikę swojej działalności otrzymują dużą ilość płatności, np. branży energetycznej, gazowniczej i telekomunikacyjnej. Usługa ta umożliwia sprawne zarządzanie płatnościami dłużników wpływającymi na rachunek klienta banku lub SKOK-u poprzez ich automatyczną identyfikację oraz szybkie przetwarzanie. W praktyce usługa rachunku wirtualnego jest powszechnie dostępna i potencjalnie może być wykorzystywana przez podmioty dokonujące wyłudzeń skarbowych. Zmiana w zakresie dotyczącym numerów rachunków wirtualnych, polegająca na dodaniu **pkt 7 w art. 119zr § 3 Ordynacji podatkowej**, ma charakter doprecyzowujący – już na gruncie obowiązującej ustawy zasadna jest interpretacja, zgodnie z którą izba rozliczeniowa jest uprawniona do uzyskiwania danych o rachunkach wirtualnych w ramach zestawień transakcji. Doprecyzowanie ustawy jest jednakże celowe, tak aby kwestia ta nie budziła wątpliwości.

Ad h) Zmiana w art. 119zr § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej związana jest z objęciem definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego także rachunku lokaty terminowej. W takim przypadku konieczne było uwzględnienie w zakresie przesyłanych danych tych, które są charakterystyczne dla rachunku lokaty terminowej. W szczególności nie wszystkie instytucje finansowe prowadzące lokaty terminowe nadają im numer w formacie Numeru Rachunku Bankowego, a zatem niezbędne jest umożliwienie przekazania innego nadanego numeru. Istotną informacją dotyczącą rachunku lokaty terminowej jest data zakończenia okresu, na jaki umowa lokaty terminowej została zawarta, dlatego zakres danych został uzupełniony także o tę kwestię.

7) Zmiany doprecyzowujące przepisy o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanemu

Zmiany w art. 119zw Ordynacji podatkowej mają charakter uściślający ramy stosowania przepisów o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące.

W **art. 119zw § 4 Ordynacji podatkowej** **dodane zostało zdanie drugie** stanowiące **o odpowiednim stosowaniu art. 119zv § 4–5 Ordynacji podatkowej**. Informowanie przez banki i SKOK-i Szefa KAS o wykonaniu jego żądania przedłużenia blokady rachunku lub o przedłużeniu blokady następuje na zasadach określonych w art. 119zv § 4 Ordynacji podatkowej. Mają także odpowiednie zastosowanie przepisy art. 119zv § 4a–4d Ordynacji podatkowej. Przedłużenie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego jest skuteczne również w odniesieniu do rachunku podmiotu kwalifikowanego, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem (odpowiednie stosowanie art. 119zv § 5 Ordynacji podatkowej). Takie rozwiązanie jest niezbędne, aby zapobiec ewentualnemu transferowi środków przez współposiadacza rachunku, wobec którego nie stosuje się przepisów o przedłużeniu blokady.

Dodany § 4a w art. 119zw Ordynacji podatkowej precyzuje, że Szef KAS, niezwłocznie po otrzymaniu z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej informacji o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, przekazuje podmiotowi kwalifikowanemu postanowienie o przedłużeniu blokady tego rachunku oraz informację o dacie i godzinie przekazania bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądania przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego. Ta ostatnia informacja nie może bowiem być zawarta w postanowieniu Szefa KAS. Informacja o dacie i godzinie przekazania żądania przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego jest dla banku (SKOK-u) istotna, ponieważ umożliwia ustalenie, czy żądanie zostało przekazane zgodnie z art. 119zw § 4 Ordynacji podatkowej, tj. w okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na 72 godziny.

Modyfikacja **art. 119zw § 6 Ordynacji podatkowej** polega na sprecyzowaniu, że do postanowień o ograniczeniu zakresu blokady i o uchyleniu blokady mają odpowiednie zastosowanie przepisy:

- 1) art. 119zw § 2, § 3 i § 4a Ordynacji podatkowej (§ 2 – elementy postanowienia, § 3 – przekazanie żądania przez Szefa KAS (pkt 1) i przekazanie przez Szefa KAS informacji o blokadzie innym organom (pkt 2), § 4a – przekazanie przez Szefa KAS

bankowi i SKOK-owi postanowienia o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego oraz informacji o dacie i godzinie przekazania żądania przedłużenia terminu blokady tego rachunku),

- 2) art. 119zv § 4–5 Ordynacji podatkowej (§ 4 – informowanie przez bank lub SKOK Szefa KAS o wykonaniu jego żądania w sprawie blokady rachunku, § 4a – nieujawnianie przez bank lub SKOK podmiotowi kwalifikowanemu informacji o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, § 4b – informowanie przez bank lub SKOK o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady wyłącznie na wniosek podmiotu kwalifikowanego, po uprzednim potwierdzeniu przez Szefa KAS, że przekazane żądania blokady rachunków tego podmiotu kwalifikowanego zostały wykonane, § 4c – przekazywanie przez bank lub SKOK dodatkowych posiadanych informacji Szefowi KAS w przypadku złożenia dyspozycji przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, § 4d – przekazywanie przez bank lub SKOK dodatkowych informacji Szefowi KAS w przypadku złożenia wniosku o udzielenie informacji przez podmiot kwalifikowany, § 5 – blokada rachunku, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem).

W aktualnym stanie prawnym w art. 119zw § 6 Ordynacji podatkowej jest powołany tylko § 3, co nie stanowi optymalnego rozwiązania.

8) Zmiany dotyczące przesyłania informacji o wskaźniku ryzyka

Zmiany w tym zakresie mają charakter porządkujący i doprecyzowujący. Zgodnie z art. 119zo § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka niezwłocznie po jego otrzymaniu, nie rzadziej niż raz dziennie, wyłącznie bankom i SKOK-om w przypadku, o którym mowa w § 3 tego artykułu, chyba że wskaźnik ryzyka i istotność wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu nie uległy zmianie. „Przypadek, o którym mowa w § 3” dotyczy otwierania rachunku podmiotu kwalifikowanego przez inny bank lub SKOK. Stąd, w tym wypadku zastrzeżenie, „chyba że wskaźnik ryzyka i istotność wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu nie uległy zmianie” oraz przyjęcie, że wskaźnik przekazywany jest „niezwłocznie po jego ustaleniu” i „nie rzadziej niż raz dziennie” nie są intencją przepisu. W konsekwencji przepisy art. 119zo § 1 i 3 Ordynacji podatkowej zostały zmienione w

ten sposób, że § 1 określa podmioty, którym izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka oraz zakres tych informacji, natomiast § 1a i § 3 określają terminy i tryb oraz zawierają szczegółowe regulacje o zakresie informacji. W art. 119zo § 3 Ordynacji podatkowej wprowadzono dodatkowo odesłanie do art. 119zr § 1 pkt 4 **lit. b tej ustawy**, co oznacza, że we wniosku banku albo spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej o przekazanie informacji o wskaźniku ryzyka może być podany numer w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Po otwarciu pierwszego rachunku rozliczeniowego dla podmiotu kwalifikowanego banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w trybie dziennym będą otrzymywać informacje o wskaźniku ryzyka i jego aktualizacjach. Zasadne jest więc, aby banki i SKOK-i w trybie projektowanego art. 119zo § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej występowały do izby rozliczeniowej o przekazanie informacji o wskaźniku ryzyka w zakresie rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez inne banki albo spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe tylko w przypadku otwierania pierwszego rachunku rozliczeniowego danego podmiotu kwalifikowanego. W momencie otwierania kolejnych rachunków rozliczeniowych podmiotu kwalifikowanego banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe będą już posiadały informację o wskaźniku ryzyka wyliczonym dla danego podmiotu kwalifikowanego. W związku z powyższym proponuje się wskazanie w projektowanym art. 119zo § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej, że wymóg wystąpienia w trybie tego przepisu dotyczy przypadku otwierania pierwszego rachunku rozliczeniowego podmiotu kwalifikowanego.

9) Sygnalizowanie przez izbę rozliczeniową rozbieżności pomiędzy danymi z banków lub SKOK-ów a danymi z CRP-KEP

W praktyce zdarza się niezgodność pomiędzy numerami, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. b i c Ordynacji podatkowej, posiadanymi przez banki i SKOK-i a numerami przekazywanymi do STIR z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, o których mowa w art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Projektowany **§ 3 w art. 119zp Ordynacji podatkowej** przewiduje przekazywanie przez izbę rozliczeniową informacji bankom i SKOK-om o stwierdzonych rozbieżnościach wraz ze wskazaniem danych, których dotyczy rozbieżność. Przepis dotyczy rozbieżności w zakresie danych, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. b i c Ordynacji podatkowej, tj. w zakresie

numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym, numeru PESEL, numeru identyfikacyjnego REGON oraz numeru identyfikacji podatkowej, a w przypadku podmiotu kwalifikowanego mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd w państwie lub na terytorium spoza Unii Europejskiej – EURONIPu lub innego numeru identyfikacji podatkowej. Przez informację o stwierdzonej rozbieżności należy rozumieć wskazanie nie tylko samego faktu rozbieżności, ale także treści danych między którymi ta rozbieżność występuje. Może także dojść do sytuacji, w której bank (SKOK) nie posiada określonych danych i dlatego ich nie przekazuje – wówczas izba rozliczeniowa powinna wskazać treść posiadanych przez nią danych w ww. zakresie, tak aby instytucja mogła je uzupełnić. Przekazanie informacji o rozbieżnościach bankom i SKOK-om umożliwi kontakt instytucji finansowej z klientem i ewentualne skorygowanie wymienionych danych (co nie jest możliwe przy „ręcznym” ich weryfikowaniu przez instytucje finansowe w publicznie dostępnych rejestrach).

10) Przetwarzanie danych przez izbę rozliczeniową

Zmiana w **art. 119zu § 1 Ordynacji podatkowej** polega na dodaniu pkt 3. Zmiana ta ma na celu doprecyzowanie, że możliwe jest przetwarzanie przez izbę rozliczeniową publicznie dostępnych informacji w celu ustalenia wskaźnika ryzyka. Zamknięty charakter katalogu przetwarzanych danych mógł bowiem sugerować, że nie jest to dopuszczalne. Przetwarzanie tych informacji może przyczynić się do zobiektywizowania wskaźnika ryzyka i, w rezultacie, podniesienia jego dokładności, zatem przepis powinien jednoznacznie przesądzać o możliwości sięgnięcia do tego źródła.

11) Rozszerzenie możliwości wypłaty środków z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego – na zaległe wynagrodzenia i wszystkie alimenty

Projektowane zmiany umożliwiają Szefowi KAS wydanie postanowienia o przekazaniu środków z zablokowanego rachunku bankowego na wynagrodzenia zaległe. Na podstawie obowiązujących przepisów Szef KAS może wydać postanowienie o przekazaniu środków jedynie na wynagrodzenia bieżące. Brak jest uzasadnienia dla preferencyjnego traktowania wynagrodzeń bieżących względem wynagrodzeń zaległych (**projektowany art. 119zy § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej**). Z tych samych powodów zrezygnowano z ograniczenia w zakresie przekazywania na podstawie postanowienia Szefa KAS środków jedynie z tytułu alimentów zasądzonych. W ocenie projektodawcy, alimenty ustalone na podstawie, np. umowy czy ugody, powinny być traktowane na

takich samych zasadach jak alimenty zasądzone (**projektowany art. 119zy § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej**).

12) Zmiana środka zaskarżenia blokady na okres do 3 miesięcy

W **art. 119zzb § 1 i 2 Ordynacji podatkowej** środek zaskarżenia w postaci „wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy” zastąpiono „zażaleniem”, które zgodnie z zasadami ogólnymi będzie rozpatrywać Szef KAS. Dotychczasowa konstrukcja przepisu, w świetle art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, mogła nasuwać wątpliwości, czy na postanowienie Szefa KAS wydane w wyniku rozpoznania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy służy skarga do sądu administracyjnego. Proponowana zmiana rozwiewa te wątpliwości. Na postanowienie wydane w wyniku wniesienia zażalenia służy prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W związku z zastąpieniem „wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy” „zażaleniem” bezprzedmiotowa stała się norma wyrażona w dotychczasowym **art. 119zzb § 3 Ordynacji podatkowej**.

W art. 119zzb § 5 Ordynacji podatkowej:

- wykreślono „art. 119zv § 1 Ordynacji podatkowej” w związku ze zniesieniem zaskarżalności blokad na okres do 72 godzin,
- wydłużono z 5 do 7 dni termin przekazania akt i odpowiedzi na skargę w sprawach postanowień wydawanych na podstawie art. 119zw § 1 i art. 119zza § 1 Ordynacji podatkowej,
- doprecyzowano, że przepis dotyczy skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Pozostałe zmiany w art. 119zzb § 5 Ordynacji podatkowej mają charakter legislacyjny.

13) Sprecyzowanie daty upadku blokady

Zmiany w **art. 119zbc § 1 Ordynacji podatkowej** polegają na sprecyzowaniu w poszczególnych punktach daty upadku blokady. We wprowadzeniu do wyliczenia wykreślono wyrażenie „z dniem”, które nie może odnosić się do wszystkich punktów. W **pkt 1 i 3** określono, że blokada upada z upływem terminów, na jaki została dokonana. Termin blokady jest określony w żądaniu blokady Szefa KAS i postanowieniu tego organu o przedłużeniu terminu blokady (odpowiednio art. 119zv § 3 pkt 1 i art. 119zw §

1 Ordynacji podatkowej). W **pkt 2** określono, że blokada upada z chwilą wykonania przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową żądania uchylenia blokady. Dodatkowo w pkt 2 uwzględniono przypadek upadku blokady na podstawie art. 119zw § 5 pkt 2 Ordynacji podatkowej. W **pkt 4** określono, że blokada upada z chwilą:

- a) dokonania zajęcia na podstawie zarządzenia zabezpieczenia w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej, na zabezpieczenie zobowiązania podatkowego lub należności celnej wraz z odsetkami za zwłokę, lub
- b) postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym wydanego w trybie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej – w części odpowiadającej wysokości określonej odpowiednio w zarządzeniu zabezpieczenia lub postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym.

Zmiany w **pkt 4 lit. a i b** polegają także na dodaniu wyrazów: „w związku z zawiadomieniem, o którym mowa w art. 119zv § 3 pkt 2” Ordynacji podatkowej. Celem proponowanego rozwiązania jest zapobiegnięcie upadku blokady, jeśli zabezpieczenie nie jest związane ze sprawą blokady. Żądanie uchylenia blokady powinno być wykonane niezwłocznie, co wynika z art. 119zyc § 2 Ordynacji podatkowej.

14) Stosowanie przepisów Kpa w zakresie kar pieniężnych

Aktualne przepisy o karach pieniężnych za niedopełnienie obowiązków określonych w dziale IIIB Ordynacji podatkowej (o odpowiedzialności administracyjnej) przewidują miarkowanie kary (w wysokości nie większej niż 1 000 000 zł). Jednocześnie do kary pieniężnej wymierzanej na podstawie Ordynacji podatkowej, w związku z art. 3 § 1 pkt 2 Kpa, nie stosuje się działu IVA „Administracyjne kary pieniężne” Kodeksu postępowania administracyjnego, kompleksowo regulującego kwestie nakładania, w tym miarkowania kar pieniężnych. Stąd proponuje się uzupełnienie przepisów o karach pieniężnych poprzez możliwość stosowania w tym zakresie przepisów działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego (**dodany § 3 w art. 119zzj Ordynacji podatkowej**).

15) Inne zmiany

W celu zwiększenia czytelności przepisów katalog funkcjonalności STIR przeniesiono z art. 119zg pkt 6 Ordynacji podatkowej do nowego art. 119zha § 1 tej ustawy. **W § 2 w**

art. 119zha Ordynacji podatkowej sprecyzowano, że STIR może być również wykorzystywany, jeśli odrębne przepisy przewidują wykorzystywanie do realizacji celów określonych w tych przepisach systemu teleinformatycznego bez wskazania podmiotu prowadzącego ten system. Warunkiem wykorzystywania STIR do realizacji celów, o których mowa w § 2, jest zawarcie porozumienia pomiędzy ministrem właściwym do spraw finansów publicznych lub Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a izbą rozliczeniową, określającego sposób wykorzystania STIR do przetwarzania danych lub informacji określonych w przepisach, o których mowa w § 2. W § 3 wskazano, że porozumienie może również określać sposób finansowania kosztów związanych z wykorzystaniem STIR do tych celów.

Istota zmian zaproponowanych w art. 119zha § 2 i 3 Ordynacji podatkowej polega na umożliwieniu wykorzystywania STIR do innych celów niż wprost wskazanych w § 1. Obecny art. 119zg pkt 6 Ordynacji podatkowej określający funkcjonalności STIR rodzi wątpliwości, czy możliwe jest wykorzystywanie STIR do tych innych celów. Należy przy tym zwrócić uwagę, pomijając funkcjonalność STIR polegającą na ustalaniu wskaźnika ryzyka, że jest to system teleinformatyczny, który posiada standardowe funkcjonalności polegające m.in. na przekazywaniu za jego pośrednictwem różnych informacji czy dokumentów. Jednocześnie w systemie prawnym funkcjonuje wiele przepisów przewidujących obowiązek lub możliwość korzystania z systemów teleinformatycznych przy wykonywaniu obowiązków prawnych. Dotyczy to m.in. art. 108b ust. 4 zdanie pierwsze ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług przewidującego, że naczelnik urzędu skarbowego przekazuje, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej, informację o postanowieniu, o którym mowa w art. 108b ust. 1 tej ustawy, bankowi albo spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, które prowadzą rachunek VAT wskazany we wniosku.

Zestawienie obecnej definicji STIR zawartej w art. 119zg pkt 6 Ordynacji podatkowej z innymi przepisami odwołującymi się do wykorzystywania systemów teleinformatycznych może prowadzić do wniosku, że przepisy innych ustaw dotyczą wszystkich systemów teleinformatycznych z wyjątkiem STIR. Przy czym podkreślenia wymaga, że takie podejście nie znajduje uzasadnienia w kontekście celów przepisów Ordynacji podatkowej oraz ustanowienia STIR. Wprowadzenie możliwości wykorzystywania STIR do innych celów ustawowych (np. art. 108b ust. 4 ustawy z dnia

11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług) wskazanych w porozumieniu pozwoli na wykorzystywanie STIR w sposób, w jaki jest to możliwe w odniesieniu do innych systemów teleinformatycznych, przy jednoczesnym zapewnieniu, że porozumienie to będzie zgodne z obowiązującym prawem (ustawowe cele) i wykorzystywanie STIR w tych celach nie odbije się negatywnie na realizacji podstawowego celu, dla którego został utworzony, poprzez ograniczenie dopuszczalności zawierania tych porozumień wyłącznie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

III. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (art. 2 projektu) i ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 3 projektu)

Celem zmian zaproponowanych w projekcie jest wyeliminowanie wątpliwości w zakresie możliwości dokonywania zajęć wierzytelności z rachunku bankowego w okresie trwania blokady tego rachunku, na poczet innych należności niż należności alimentacyjne czy wynagrodzenia ze stosunku pracy w egzekucji sądowej.

Zgodnie z projektowanymi przepisami zajęcie dokonane w okresie trwania blokady rachunku na poczet innych niż ww. należności będzie realizowane po upływie terminu, uchyleniu, bądź upadku blokady. Projektowane regulacje zakładają, że takie zajęcie będzie traktowane na równi z zajęciami skierowanymi do banku przed ustanowieniem blokady rachunku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w okresie trwania blokady możliwe jest dokonanie zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego tylko na poczet należności podatkowych, celnych, alimentacyjnych czy wynagrodzeń ze stosunku pracy. Zatem w przypadku skierowania zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego będącego przedmiotem blokady na poczet innych niż ww. należności, zajęcie nie zostaje dokonane. Organ egzekucyjny po upadku bądź uchyleniu blokady jest zobowiązany do ponownego skierowania zajęcia do banku. W opinii projektodawcy brak jest uzasadnienia dla ponownego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego po upadku blokady. Rozwiązaniem korzystniejszym jest czasowe wstrzymanie realizacji tego zajęcia do momentu zakończenia blokady.

Jednocześnie zrezygnowano z możliwości realizacji zajęć wierzytelności z rachunku bankowego na poczet należności celnych i podatkowych dokonanych w okresie trwania blokady. Należności te mogą być uiszczane z zablokowanego rachunku bankowego na

podstawie postanowienia Szefa KAS (art. 119zz i 119zza Ordynacji podatkowej), zatem brak uzasadnienia dla powielania możliwości uregulowania tych należności (na podstawie postanowienia i zajęcia).

Ponadto zmodyfikowano przepisy dotyczące informowania organu egzekucyjnego przez bank o braku możliwości realizacji zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego. Zgodnie z projektowanymi przepisami w przypadku przedłużenia blokady przez Szefa KAS bank poinformuje o przyczynie wstrzymania realizacji zajęcia, tj. blokadzie rachunku. Natomiast w przypadku zajęcia wierzytelności rachunku bankowego skierowanego do banku w okresie blokady rachunku bankowego ustanowionej na podstawie art. 119zv § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa bank zgodnie z ogólnymi przepisami dotyczącymi zajęć poinformuje o przeszkodzie w realizacji zajęcia. W konsekwencji, w okresie blokady ustanowionej na 72 godziny bank nie będzie miał podstawy do informowania o przyczynie braku możliwości realizacji zajęcia (blokadzie rachunku). Celem powyższej zmiany jest zapewnienie, że organ egzekucyjny nie uzyska informacji o blokadzie rachunku bankowego, jeżeli blokada ta nie zostanie przedłużona postanowieniem Szefa KAS wydanym na podstawie art. 119zw § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa.

IV. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (art. 4 projektu)

Dodanie w art. 62b ust. 5 ma na celu uniknięcie mogącego powstać rozszczelnienia systemu mechanizmu podzielonej płatności. Dodawany przepis wyraźnie wskazuje, że nie jest możliwe obciążenie rachunku VAT, w celu dokonania płatności przy użyciu komunikatu przelewu, jeżeli rachunek odbiorcy jest prowadzony przez bank zagraniczny lub instytucję kredytową, które nie działają w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a więc nie podlegają Prawu bankowemu. Chodzi o uniknięcie sytuacji, gdy wysłany zostanie przelew w podzielonej płatności do banku lub instytucji kredytowej, które nie podlegają Prawu bankowemu i tym samym nie założyły rachunków VAT ani nie mają obowiązku odrzucenia przelewu, z uwagi na brak rachunku VAT.

V. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (art. 5 projektu)

1) Zwiększenie przejrzystości wykazów, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług

- a) Aktualnie wykaz podmiotów, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnicy VAT nie obejmuje podmiotów, którym decyzją naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji (art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług, zwanej dalej „ustawą o VAT”). Ta kategoria podmiotów jest dość liczna. Zidentyfikowane przyczyny wydania decyzji odmawiających rejestracji (np. brak tytułu prawnego do lokalu, w którym ma być prowadzona działalność, sądowy zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, posiadanie zaległości podatkowych, które nie są regulowane) mogą wskazywać na działania tych podmiotów w złej wierze. Z tego też względu podmioty te powinny być zamieszczane w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT. Stąd proponowana zmiana w **art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT** polegająca na skreśleniu wyrazów „zgodnie z art. 96 ust. 4a”.
- b) W **art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT** proponuje się dodać na końcu zdania wyrazy „na podstawie art. 96 ust. 9h–9j”. Powołanie przepisów art. 96 ust. 9h–9j ustawy o VAT jest tylko zmianą legislacyjną. Już aktualnie wykreślenie podmiotu z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, w przypadku przywrócenia przez naczelnika urzędu skarbowego rejestracji podmiotu jako podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9h–9j tej ustawy powoduje umieszczenie podmiotu w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, tj. podmiotów, których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona. Powyższe wynika z art. 96b ust. 6 ustawy o VAT (po nowelizacji – z art. 96b ust. 6 pkt 2 ustawy o VAT). Tym niemniej dla jasności regulacji art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT podstawa prawna zamieszczenia w wykazie podmiotów przywróconych powinna być wskazana w tym przepisie.
- c) Aktualnie w wykazie podmiotów przywróconych, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, nie ma możliwości publikowania informacji o wykreśleniu podmiotu z rejestru na podstawie art. 96 ust. 6–8 ustawy o VAT (zaprzestanie wykonywania czynności podlegającej opodatkowaniu zgłoszone przez podatnika, śmierć podatnika zgłoszona przez jego następcę prawnego, wykreślenie z urzędu w przedstawionych dwóch przypadkach). W wyszukiwarce czynnych podatników VAT znajdującej się na Portalu Podatkowym w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w art. 96 ust. 6–8 ustawy o VAT, pojawia się komunikat, że nie są

zarejestrowani. Tym samym zarówno w wykazie, o którym w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, jak i na Portalu Podatkowym nie jest udostępniana informacja o wykreśleniu podatnika na podstawie art. 96 ust. 6–8 ustawy o VAT. Proponuje się, aby w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, była wzmianka o dacie wykreślenia podatnika z rejestru jako podatnika VAT zgodnie z art. 96 ust. 6–8 ustawy. Proponowane rozwiązanie powinno przyczynić się do zwiększenia przejrzystości wymienionego wykazu i w konsekwencji do większego jego wykorzystywania przez podatników VAT i ich kontrahentów (**dodany pkt 13 w art. 96b ust. 3 ustawy o VAT**).

2) Wykreślanie z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT

Celem zmian w art. 96b ust. 6 ustawy o VAT jest doprecyzowanie przesłanek wykreślenia z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

Szef KAS wykreśli podmiot z wykazu w przypadku zarejestrowania tego podmiotu, w tym w przypadku wznowienia wykonywania działalności gospodarczej po jej ponad 6-miesięcznym zawieszeniu (**art. 96b ust. 6 pkt 1 ustawy o VAT**). Zarejestrowany podatnik, który wznowił wykonywanie działalności gospodarczej po jej ponad 6-miesięcznym zawieszeniu, nie jest zamieszczany w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT, tj. podmiotów „przywróconych”. Wykaz ten obejmuje bowiem podmioty „przywrócone” na podstawie art. 96 ust. 9h–9j ustawy o VAT, tj. w sytuacji, gdy najpierw doszło do stygmatyzacji danego podmiotu, jako potencjalnie nieuczciwego, a następnie zachodzi konieczność jego „rehabilitacji” poprzez wskazanie wprost w wykazie „przywróconych”. Zarejestrowany podatnik, który wznowił wykonywanie działalności gospodarczej po jej ponad 6-miesięcznym zawieszeniu powinien być wykreślony z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, ze względu na brak statusu podmiotu wykreślonego.

Szef KAS wykreśli także podmiot z wykazu, jeśli jego rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona na podstawie art. 96 ust. 9c, 9h–9j i 10c ustawy o VAT (**art. 96b ust. 6 pkt 2 ustawy o VAT**). Przepis art. 96b ust. 6 pkt 2 ustawy o VAT dotyczy podmiotu, który:

- w okresie zawieszenia działalności gospodarczej złożył zawiadomienie, że będzie wykonywał czynności, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o VAT (art. 96 ust. 9c ustawy o VAT),

- został „przywrócony” bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego (art. 96 ust. 9h–9j ustawy o VAT),
- został „przywrócony” bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego wykazując, że brak w deklaracjach sprzedaży innej niż zwolniona od podatku związany jest ze specyfiką prowadzonej działalności gospodarczej, a nie z zaprzestaniem wykonywania sprzedaży innej niż zwolniona od podatku (art. 96 ust. 10c ustawy o VAT).

3) Wykreślanie z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT

Dodanie ust. 6a w art. 96b ustawy o VAT ma na celu zwiększenie czytelności wykazu „przywróconych”. Szef KAS wykreśla podmiot z tego wykazu w przypadku wykreślenia podmiotu jako podatnika VAT zgodnie z art. 96 ust. 9 albo 9a tej ustawy. W takim przypadku podmiot zostanie zamieszczony w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

4) Przywrócenie podatnika do rejestru jako podatnika VAT UE

Od dnia 13 stycznia 2018 r. w art. 96 ustawy o VAT obowiązuje dodany **ust. 9j**, który przewiduje, że naczelnik urzędu skarbowego przywraca zarejestrowanie podatnika, o którym mowa w ust. 9 pkt 5, jako podatnika VAT czynnego bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego, jeżeli podatnik udowodni, że prowadzone przez niego działania nie są realizowane z zamiarem wykorzystania działalności banków lub SKOK-ów do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, albo wyjdą na jaw inne okoliczności lub dowody, z których wynikał brak tego zamiaru. Przywrócenie zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT czynnego w powyższym przypadku powinno być równoznaczne z przywróceniem podatnika jako podatnika VAT-UE, zgodnie z zasadami ogólnymi wynikającymi z ustawy o VAT. Stąd **zmiana w zdaniu drugim art. 97 ust. 16 ustawy o VAT** polegająca na zamianie wyrazów „art. 96 ust. 9g–9i” na wyrazy „art. 96 ust. 9g–9j”.

VI. Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (art. 6 projektu)

Zmiana w art. 16 ust. 4 ustawy polega na wydłużeniu z 3 do 6 miesięcy okresu wstrzymania transakcji lub dokonania blokady środków na rachunku przez prokuratora. Projektowana zmiana ma na celu ujednoczenie okresów w analogicznych przepisach

art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych i art. 106a ust. 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W przepisie art. 106a ust. 3a ustawy – Prawo bankowe wydłużony z 3 do 6 miesięcy okres wstrzymania transakcji lub dokonania blokady środków na rachunku przez prokuratora został ustalony w art. 166 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

VII. Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (art. 7 projektu)

Zmiana polega na dodaniu w **art. 148 ust. 1 ustawy o KAS** po pkt c **nowego pkt ca.** Zmienione przepisy przyznają dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego za wykonywanie kontroli, o której mowa w art. 119zzf § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa. W aktualnym stanie prawnym uprawnienie do dodatku kontrolerskiego budzi wątpliwości, ponieważ powyższej kontroli, pomimo stosowania do niej niektórych przepisów ustawy o KAS, nie można uznać za kontrolę celno-skarbową, której wykonywanie uprawnia do dodatku.

VIII. Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (art. 8 projektu)

Obecna delegacja ustawowa zawarta w art. 99 ust. 3 ustawy nie odzwierciedla dynamiki sytuacji międzynarodowej. Planowana pełna lista państw, które zobowiązały się do udziału w wymianie informacji o rachunkach raportowanych (tzw. jurysdykcje uczestniczące), nie mogła być ogłoszona w 2017 roku, albowiem niektóre z nich opóźniły się z wdrażaniem ram prawnych dla wymiany informacji o rachunkach finansowych. Ponadto wyszczególnione zostaną te jurysdykcje uczestniczące, które będą jedynie przekazywać informacje do Polski i nie będą oczekiwały wzajemności. Ich wskazanie jest niezbędne dla funkcjonowania całości wspólnego systemu raportowania (**dodany art. 99a ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami**).

IX. Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (art. 9 projektu)

Zmiana w art. 9 projektu umożliwia wyłączenie od odpowiedzialności solidarnej podatnika innego niż wskazany na fakturze, który otrzymał płatność w podzielonej płatności od nabywcy towarów lub usług na swój rachunek VAT po 1 lipca 2018 r., ale

sam dokonał płatności na rzecz dostawcy (usługodawcy) wskazanego na fakturze przed wejściem w życie przepisów o podzielonej płatności. Zgodnie z tym przepisem taki podatnik (a więc w szczególności podmiot świadczący usługi faktoringu, wykupu lub finansowania wierzytelności lub inne podobne usługi) nie będzie ponosił solidarnej odpowiedzialności, przy spełnieniu przesłanek wskazanych w projektowanym przepisie, ponieważ płatności na rzecz dostawcy (usługodawcy) dokonał jeszcze przed wejściem w życie przepisów o podzielonej płatności, a więc nie może uwolnić się od odpowiedzialności solidarnej na warunkach wskazanych w art. 108a ust. 6 ustawy o VAT.

X. Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 10 projektu)

Zmiany w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wynikają z przyczyn legislacyjnych, tj. konieczności powołania ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, która zastępuje ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

XI. Ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Ocena wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców jest zróżnicowana w zależności od tego, czy mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca jest bankiem w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową (pkt 1), czy nie należy do wymienionych dwóch kategorii (pkt 2).

- 1) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca będący bankiem w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

W związku z objęciem definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego także rachunku VAT i rachunku lokaty terminowej (art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej) banki i SKOK-i będą mieć obowiązek przekazywania izbie rozliczeniowej informacji i zestawień transakcji w zakresie dotyczącym rachunku VAT i rachunku lokaty terminowej oraz transakcji na tych rachunkach.

W celu zwiększenia skuteczności systemu analizy ryzyka banki i SKOK-i będą przekazywać izbie rozliczeniowej za pośrednictwem STIR dodatkowe informacje i dane, o których mowa w projektowanych art. 119zr § 2 pkt 3–6 i § 3 pkt 5a, 6a i 7 Ordynacji podatkowej. Część z tych informacji (zawartych w projektowanym art. 119zr § 2 pkt 4 i 5 Ordynacji podatkowej) była przekazywana dotychczas na żądanie Szefa KAS na podstawie uchylanych art. 119zs § 1 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej.

Nowe obowiązki informacyjne zostały nałożone na banki i SKOK-i na podstawie dodawanych art. 119zv § 4a–4d Ordynacji podatkowej. Jednakże obowiązki te dotyczą tylko spraw, w których doszło do blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

2) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca niebędący bankiem w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

Rozszerzenie definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego o rachunek VAT oznaczać będzie możliwość blokady także rachunku VAT i rachunku lokaty terminowej.

Korzystne są zmiany dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którym zablokowano rachunek w zakresie art. 119zzy Ordynacji podatkowej. Nowelizacja umożliwi Szefowi KAS wydanie postanowienia o przekazaniu środków z zablokowanego rachunku bankowego lub rachunku w SKOK na wynagrodzenia zaległe. Na podstawie obowiązujących przepisów Szef KAS może wydać postanowienie o przekazaniu środków jedynie na wynagrodzenia bieżące (projektowany art. 119zy § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej). Ponadto zrezygnowano z ograniczenia w zakresie przekazywania na podstawie postanowienia Szefa KAS środków jedynie na alimenty zasądzone, umożliwiając tym samym przekazywanie środków na alimenty ustalone na podstawie, np. umowy czy ugody (projektowany art. 119zy § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej).

Pozytywne znaczenie dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców będących podmiotami kwalifikowanymi powinny mieć zmiany w art. 96b ustawy o VAT. Zmiany te zwiększą przejrzystość rejestrów, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT. Regulacja art. 96b ust. 1 ustawy o VAT będzie stanowiła istotne wsparcie przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych m.in. poprzez możliwość weryfikacji rzetelności działania swoich kontrahentów.

Projektowane regulacje w zakresie zniesienia zaskarżalności blokady na 72 godziny i zastąpienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zażaleniem nie powinny mieć wpływu na prowadzenie działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Wskazać także należy, że regulacje te dotyczą tylko spraw, w których doszło do blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

XII. Przepisy przejściowe

Art. 11. Przepisy art. 11 ust. 1 i 2 projektu określają terminy przekazania po raz pierwszy do STIR informacji z banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej oraz SKOK-ów o prowadzonych i otwieranych przez nie rachunkach VAT podmiotów kwalifikowanych. Przekazaniu podlegają informacje o rachunkach VAT otwartych przed dniem wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie i prowadzonych na ten dzień oraz o rachunkach otwartych od dnia wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie do dnia poprzedzającego dzień przekazania informacji, według stanu na dzień poprzedzający dzień przekazania informacji, chyba że zostały wcześniej przekazane (**ust. 2**). Przepisy art. 7 i art. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (wprowadzającej mechanizm podzielonej płatności) przewidują obowiązek otwarcia rachunku VAT do dnia 30 czerwca 2018 r. w przypadku otwarcia przed 1 lipca 2018 r. rachunku rozliczeniowego przez bank lub imiennego rachunku członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej przez SKOK.

Banki w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem banków spółdzielczych, rozpoczynają przekazywanie informacji o rachunkach VAT nie później niż 31 lipca 2018 r. (**ust. 1 pkt 1**). Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które są technicznie i organizacyjnie mniej zaawansowane od instytucji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozpoczynają przekazywanie informacji o rachunkach nie później niż 31 sierpnia 2018 r. (**ust. 1 pkt 2**). Sformułowania „nie później niż” oznaczają, że dzień odpowiednio 31 lipca 2018 r. i 31 sierpnia 2018 r. są ostatnimi dniami na przekazanie wymienionych informacji przez banki i SKOK-i. Nie ma jednakże przeszkód, aby dane te były przekazane przed ostatecznym terminem.

Zróznicowane są również terminy przekazania przez banki i SKOK-i po raz pierwszy do STIR dziennych zestawień o transakcjach dotyczących rachunków VAT podmiotów

kwalifikowanych. Banki w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem banków spółdzielczych, rozpoczynają przekazywanie tych zestawień nie później niż 31 sierpnia 2018 r. (**art. 11 ust. 3 pkt 1 projektu**). Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które są technicznie i organizacyjnie mniej zaawansowane od instytucji, o których mowa w pkt 1, rozpoczynają przekazywanie tych zestawień nie później niż 30 września 2018 r. (**art. 11 ust. 3 pkt 2 projektu**).

Ponadto przepis **art. 11 ust. 4 projektu** przewiduje, że przekazanie inicjalne zestawień na podstawie ust. 3 obejmuje dane uzyskane od dnia wejścia w życie przepisów art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d oraz art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie do dnia poprzedzającego dzień ich przekazania, chyba że dane te zostały wcześniej przekazane.

Art. 12. Przepisy art. 12 określają terminy inicjalnego przekazania informacji (ust. 1) i zestawień (ust. 2) dotyczących rachunków lokaty terminowej. Terminy przekazania informacji i zestawień przypadają w drugiej połowie 2019 r. (z wyjątkiem banków spółdzielczych i SKOK-ów, dla których termin ten przypada 1 stycznia 2020 r.), co umożliwi wdrożenie odpowiednich rozwiązań informatycznych i organizacyjnych we wszystkich bankach i SKOK-ach. Inicjalne przekazanie informacji i zestawień dotyczących rachunków lokaty terminowej podmiotu kwalifikowanego obejmuje rachunki otwarte przed dniem 1 lipca 2019 r. i prowadzone na dzień poprzedzający dzień przekazania danych. Nie będą przekazywane informacje i zestawienia dotyczące rachunków lokaty terminowej zamkniętych przed dniem przekazania danych (ust. 3). Z uwagi na brak przepisu analogicznego jak art. 11 ust. 4, w przypadku rachunków lokat terminowych w przypadku lokat terminowych nie przewiduje się przekazywania zestawień transakcji w zakresie danych historycznych (uzyskanych przed dniem poprzedzającym dzień rozpoczęcia realizowania tego obowiązku).

Art. 13. Dane, o których mowa w projektowanych art. 119zr § 2 pkt 3–6 oraz § 3 pkt 5a i 6a Ordynacji podatkowej będą przesyłane przez banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w informacjach i zestawieniach od dnia 1 stycznia 2020 r. (ust. 1).

Przepis ust. 2 przesuwą termin stosowania przez banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe przepisów art. 119zv § 4b-4d Ordynacji podatkowej. Podmioty te będą mieć obowiązek stosowania tych przepisów od dnia 1 stycznia 2020 r.

Banki, z wyłączeniem banków spółdzielczych, będą stosować powyższe przepisy od dnia 1 lipca 2019 r.

Art. 14. Od 1 stycznia 2019 r. poprzez **dodanie pkt 5a w art. 119zr § 3 Ordynacji podatkowej** wprowadzony zostanie obowiązek przesyłania przez bank albo SKOK w ramach codziennych informacji, także informacji o danych identyfikacyjnych pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego, reprezentanta podmiotu kwalifikowanego, a także jego beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, jeśli osoba ta złożyła dyspozycję przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, dokonała wpłaty gotówkowej na rachunek podmiotu kwalifikowanego lub dokonała wypłaty gotówkowej z tego rachunku, w imieniu jego posiadacza, w tym przy użyciu karty płatniczej w rozumieniu art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych wydanej do rachunku podmiotu kwalifikowanego. Przepis art. 14 projektu umożliwia uzyskanie tych informacji przez Szefa KAS już w okresie przed 1 stycznia 2019 r. w trybie wnioskowym, w którym będą mieć odpowiednie zastosowanie przepisy art. 119zs Ordynacji podatkowej.

Art. 15. Niniejsza nowelizacja znosi zaskarżenie w sprawach blokady na okres do 72 godzin. Proponowany przepis ma na celu zachowanie przez podmiot kwalifikowany prawa do zaskarżenia blokady rachunku tego podmiotu dokonanej na okres nie dłuższy niż 72 godziny w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej noweli. W przypadku wszczęcia postępowania w sprawie blokady regulacja przewiduje stosowanie przepisów dotychczasowych, a więc możliwość wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Przez wszczęcie postępowania w sprawie blokady należy rozumieć złożenie przez Szefa KAS żądania blokady.

Art. 16. Rozszerzenie definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego o rachunek VAT oznaczałoby wzrost opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka dla banków i SKOK-ów w roku 2018, ponieważ opłata jest ustalana ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez ten bank lub SKOK. Przepis art. 16 ma na celu pozostawienie opłaty w 2018 r. na niezmienionym poziomie. W kolejnych latach rachunki VAT będą mogły być uwzględniane przy ustalaniu opłaty z uwagi na przeliczenie jej wysokości w zmienionym rozporządzeniu.

Art. 17. Zaproponowany przepis przejściowy umożliwi utrzymanie w mocy przez określony czas, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie dodatku kontrolerskiego dla osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Przepis ten stanowi podstawę prawną ustanowienia regulacji w powołanym rozporządzeniu, na mocy której osobom wykonującym kontrolę, o której mowa w art. 119zzf § 1 Ordynacji podatkowej, w związku ze zmianą art. 148 ust. 1 pkt 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, będzie przysługiwał dodatek kontrolerski.

XIII. Wejście w życie ustawy (art. 18 projektu)

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d, pkt 6 lit. c tiret trzecie, pkt 8, art. 4, art. 9, art. 11 oraz art. 16, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 5, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 3) art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. b, pkt 6 lit. a, b i lit. c tiret pierwsze i drugie, pkt 7, pkt 9 lit. b w zakresie art. 119zv § 4b–4d, pkt 10 lit. a i c w zakresie art. 119zv §4a–4d oraz art. 12, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

Proponuje się, aby ze względu na funkcjonalności systemów informatycznych banków i SKOK-ów przepisy dotyczące objęcia rachunku VAT definicją podmiotu kwalifikowanego i przepisy z nimi związane weszły w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. d i art. 11 projektu). Wskazać należy, że terminy przekazania inicjalnego przez banki, z wyjątkiem banków spółdzielczych, informacji dotyczących rachunków VAT podmiotu kwalifikowanego upływają z dniem 31 lipca 2018 r. Przepisy art. 4 i 9 mają na celu sprawne działanie mechanizmu podzielonej płatności, który będzie funkcjonował od dnia 1 lipca 2018 r. Ponadto proponuje się, aby z dniem następującym po dniu ogłoszenia weszły w życie doprecyzowane przepisy dotyczące przesyłania w zestawieniach numeru rachunku wirtualnego prowadzonego w celu automatycznej identyfikacji dyspozycji składanych z rachunku podmiotu kwalifikowanego, jeżeli dyspozycje dotyczą uznania takiego rachunku wirtualnego (art. 1 pkt 6 lit. c tiret trzecie projektu), przepisy pozwalające izbie

rozliczeniowej na przetwarzanie informacji publicznie dostępnych (art. 1 pkt 8 projektu) i przepis art. 16 projektu mający na celu pozostawienie opłaty za ustalanie wskaźnika w 2018 r. na niezmiennym poziomie.

Proponuje się, aby z dniem 1 października 2018 r. weszły w życie przepisy dotyczące sygnalizowania przez izbę rozliczeniową rozbieżności pomiędzy numerami z banków lub SKOK-ów a numerami z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników w zakresie numerów, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. b i lit. c Ordynacji podatkowej (np. numeru w Krajowym Rejestrze Sądowym, numeru PESEL, numeru identyfikacyjnego REGON czy numeru identyfikacji podatkowej).

Przepisy dotyczące rozszerzenia definicji rachunku podmiotu kwalifikowanego o rachunek lokaty terminowej tego podmiotu (art. 1 pkt 1 lit. b w zakresie art. 119zg pkt 5 lit. b projektu), inne przepisy dotyczące rachunków lokaty terminowej (art. 12 projektu), przepisy rozszerzające katalog danych przesyłanych codziennie przez banki i SKOK-i do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej za pośrednictwem STIR (art. 1 pkt 6 lit. a i lit. b tiret pierwsze i trzecie, pkt 7), a także przepisy związane z informowaniem przez bank lub SKOK o przekazaniu żądania lub dokonaniu blokady wyłącznie na wniosek podmiotu kwalifikowanego (art. 1 pkt 9 lit. b w zakresie art. 119zv § 4a–4d, art. 1 pkt 10 lit. a i lit. c w zakresie art. 119zv § 4a–4d) wymagają przygotowania technicznego i organizacyjnego banków i SKOK-ów. Stąd regulacje te wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Gruza – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Filip Świtała – Dyrektor Departamentu Systemu Podatkowego, filip.switala@mf.gov.pl Dominik Kaczmarek – Zastępca Dyrektora Departamentu Systemu Podatkowego, dominik.kaczmarek@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia: 29.05.2018 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w Wykazie prac UD387</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

- 1) Zapewnienie spójności systemowej w zakresie blokad na krótki okres. W polskim systemie prawnym brak jest regulacji (poza wprowadzonymi ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych do ustawy – Ordynacja podatkowa) przewidujących zaskarżalność blokad na krótki okres (48 lub 72 godz.), jeśli blokada nie jest dokonywana na żądanie prokuratora.
- 2) Informowanie przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową o żądaniu blokady na wniosek podmiotu kwalifikowanego. W aktualnym stanie prawnym pojawiły się wątpliwości, czy i w jakim zakresie bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa może przekazać informację o blokadzie podmiotowi kwalifikowanemu.
- 3) Rozszerzenie zakresu danych przesyłanych przez banki, spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową i izbę rozliczeniową za pośrednictwem systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR). Zmiany w tym zakresie powinny przyczynić się do zwiększenia skuteczności analizy ryzyka.
- 4) Objęcie definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego także rachunku lokaty terminowej podmiotu kwalifikowanego oraz rachunku VAT. Zmiana zmierza do zwiększenia skuteczności analizy ryzyka.
- 5) W świetle dotychczasowych regulacji art. 119zzb Ordynacji podatkowej i art. 3 § 2 pkt 4 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi można mieć wątpliwości, czy na postanowienie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w sprawach, o których mowa w art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej, wydane w wyniku rozpoznania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, służy skarga do sądu administracyjnego.
- 6) Zmiany dostosowawcze związane z wprowadzeniem mechanizmu podzielonej płatności (*split payment*) na podstawie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.
- 7) Obecna delegacja ustawowa zawarta w art. 99 ust. 3 ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami nie odzwierciedla dynamiki sytuacji międzynarodowej. Planowana pełna lista państw, które zobowiązały się do udziału w wymianie informacji o rachunkach raportowanych (tzw. jurysdykcje uczestniczące), nie mogła być ogłoszona w 2017 r., albowiem niektóre z nich opóźniły się z wdrażaniem ram prawnych dla wymiany informacji o rachunkach finansowych.
- 8) Istnieje potrzeba określenia relacji między blokadą a zajęciami dokonanyymi w trybach egzekucyjnych określonych w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- 9) Inne zmiany porządkujące i doprecyzowujące m.in. treść przepisów:
 - a) zmienionych ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych w zakresie ustawy – Ordynacja podatkowa, ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej,
 - b) ustawy o podatku od towarów i usług,
 - c) ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ad 1. Zmianę proponuje się ze względu na prewencyjny charakter blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, konieczność zachowania poufności systemu działań operacyjnych namierzających przestępstwa oraz krótki czas jej trwania. Termin 72 godzin byłby zbyt krótki na rzetelne rozpatrzenie takiego środka. Blokada jest nakładana w interesie publicznym, w celu zapobieżenia transferowi nieopodatkowanych środków.

Ad 2. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa będą miały możliwość przekazania podmiotowi kwalifikowanemu, na jego wniosek, informacji o żądaniu blokady przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. W przypadku złożenia ww. wniosku bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa będą przekazywały dodatkowo Szefowi KAS informacje np. o adresie skrzynki elektronicznej nadawcy wniosku, jego adresie IP, numerze telefonu, adresie placówki banku albo spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej lub ich oddziału, w której wniosek został

nadany, adresie nadawcy wniosku, w zależności od sposobu wniesienia wniosku przez podmiot kwalifikowany. Informacje te mogą okazać się przydatne do ustalenia lokalizacji podmiotu i ewentualnego podjęcia wobec niego adekwatnych działań przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub inne właściwe organy.

Ad 3. Rozszerzenie zakresu informacji i zestawień przesyłanych codziennie przez banki, spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową oraz izbę rozliczeniową. Rozszerzenie dotyczy m.in.: dostępnych adresów IP, z których następowały logowania do usług bankowości elektronicznej umożliwiających dostęp do rachunku podmiotu kwalifikowanego, lub z których pochodziły dyspozycje przeprowadzenia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego, informacji o innych blokadach oraz zajęciach wierzytelności oraz informacji o danych identyfikacyjnych pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego, reprezentanta podmiotu kwalifikowanego, a także jego beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Ad 4. Objęcie definicją rachunku podmiotu kwalifikowanego także rachunku lokaty terminowej, ponieważ nie jest wykluczone przelanie z takiego środków na inny rachunek niż rachunek rozliczeniowy, z którego zostały zasilone. Uzupełnienie katalogu rachunków podmiotu kwalifikowanego o rachunek VAT ma charakter dostosowawczy i wynika z wprowadzenia tego rodzaju rachunku ustawą o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

Ad 5. Zastąpienie środka zaskarżenia w postaci wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – zażaleniem, które zgodnie z zasadami ogólnymi Ordynacji podatkowej będzie rozpatrywać Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Projektowana zmiana usuwa wątpliwości co do zaskarżalności skargą do sądu administracyjnego postanowień Szefa Krajowej Administracji Skarbowej wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia w sprawach, o których mowa w art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej. Zaskarżalność będzie wynikać wprost z art. 3 § 1 pkt 2 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Ad 6. Zmiany dostosowawcze związane z wprowadzeniem mechanizmu podzielonej płatności (*split payment*) na podstawie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw polegają na:

a) dodaniu przepisu art. 62b ust. 5 ustawy – Prawo bankowe, który jednoznacznie zagwarantuje bezpieczeństwo środków zgromadzonych na rachunku VAT. Wprowadzaną zmianą ograniczy się możliwość obciążania rachunku VAT w celu dokonania płatności na rachunek odbiorcy prowadzony przez zagraniczny bank lub instytucję kredytową, która nie działa w formie oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czyli blokuje się możliwość przekazywania środków z rachunku VAT za granicę, ponieważ to przekazanie następowaloby poza mechanizmem podzielonej płatności,

b) dodaniu regulacji przejściowej w zakresie odpowiedzialności solidarnej firm faktoringowych (chodzi o sytuację dokonania płatności na rzecz dostawcy/usługodawcy wskazanego na fakturze przed wejściem w życie przepisów o podzielonej płatności w przypadku, gdy otrzymają płatność od podatnika na swój rachunek VAT po 1 lipca 2018 r.).

Zaproponowane zmiany pozwolą na prawidłowe funkcjonowanie wprowadzanego od 1 lipca 2018 r. mechanizmu podzielonej płatności.

Ad 7. Raportująca instytucja finansowa, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 44 ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami, będzie przekazywać informacje o rachunkach raportowanych za rok 2017 do dnia 31 sierpnia 2018 r. w zakresie rachunków należących do nierezydentów z państw uczestniczących umieszczonych na uzupełnionej liście za 2017 r. ogłoszonej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Ad 8. Ustalenie relacji między blokadą a zajęciami dokonanymi w trybach egzekucyjnych. Ustalenie relacji między blokadą a zajęciami dokonanymi w trybach egzekucyjnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w okresie trwania blokady możliwe jest dokonanie zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego tylko na poczet należności podatkowych, celnych, alimentacyjnych czy wynagrodzeń ze stosunku pracy. Zatem w przypadku skierowania zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego będącego przedmiotem blokady na poczet innych niż ww. należności zajęcie nie zostaje dokonane. Organ egzekucyjny po upadku bądź uchyleniu blokady jest zobowiązany do ponownego skierowania zajęcia do banku. W opinii projektodawcy brak jest uzasadnienia dla ponownego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego po upadku blokady. Rozwiązaniem korzystniejszym jest czasowe wstrzymanie realizacji tego zajęcia do momentu zakończenia blokady. Zgodnie z projektowanymi przepisami zajęcia dokonane w okresie trwania blokady rachunku na poczet innych niż należności alimentacyjne bądź wynagrodzenia będzie realizowane po upływie terminu, uchyleniu bądź upadku blokady – takie zajęcia będzie traktowane na równi z zajęciami skierowanymi do banku przed ustanowieniem blokady rachunku.

Ad 9. Wprowadzenie zmian mających charakter porządkujący i doprecyzowujący treść przepisów:

a) ustawy – Ordynacja podatkowa w szczególności w zakresie zdefiniowanych pojęć, zasad przekazywania informacji o wskaźniku ryzyka, blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego oraz trybu nakładania kary pieniężnej,

b) art. 96b i art. 97 ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług, które prowadzą do zwiększenia przejrzystości wykazów, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, np. doprecyzowanie przesłanek wykreślenia z tych wykazów,

c) proponuje się zmianę ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, która będzie polegać na zmianie odesłań w tej ustawie, tj. odesłania do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej zostaną zastąpione odesłaniami do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na dostosowawczy charakter zmian w projekcie wskazanie sposobu wykorzystywania rozwiązań informatycznych do analizy zjawiska wyłudzeń podatku VAT zostało wskazane w OSR do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (UD 232).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
podmioty kwalifikowane w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej	ponad 2 mln	1. Raport Przedsiębiorczość w Polsce 2017, s. 163 (www.mr.gov.pl) ¹ . 2. Rocznik statystyczny RP 2017, s. 190, 194-195 (stat.gov.pl) ² .	1. Niezaskarżalność blokady na 72 godz. 2. Stosowanie blokad do rachunku VAT i rachunku lokaty terminowej. 3. Możliwość wniesienia zażalenia w miejsce „wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy” na postanowienie o przedłużeniu blokady oraz na inne zaskarżalne postanowienia wymienione w art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej. 4. Rozszerzenie możliwości wypłaty środków z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego – na zaległe wynagrodzenia i wszystkie alimenty. 5. Korzystanie z informacji zawartych w wykazach, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.
Szef Krajowej Administracji Skarbowej	1		1. Nierozpoznawanie środka zaskarżenia na blokadę 72 godz. w związku z niezaskarżalnością tej blokady. 2. Stosowanie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej do rachunku VAT i rachunku lokaty terminowej. 3. Rozpatrywanie zażeń w miejsce „wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy na postanowienie o przedłużeniu blokady” oraz na inne zaskarżalne postanowienia wymienione w art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej. 4. Stosowanie doprecyzowanych przepisów

¹⁾ <https://www.mr.gov.pl/strony/zadania/analiza-i-ocena-polskiej-gospodarki/przedsiębiorczosc/>

²⁾ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-rzeczypospolitej-polskiej-2017,2,17.html>

			o blokadach i karach pieniężnych.
Naczelnicy urzędów skarbowych	400		5. Przesyłanie do banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych za pośrednictwem STIR informacji o postanowieniu w sprawie zgody na przekazanie środków z rachunku VAT.
Naczelny Sąd Administracyjny oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie	2		1. Brak skarg i skarg kasacyjnych na postanowienia w sprawach blokad na 72 godz. wskutek zniesienia zaskarżalności tych blokad. 2. Rozpoznawanie skarg i skarg kasacyjnych na postanowienia w sprawach blokad na okres do 3 miesięcy dotyczących rachunków VAT.
banki krajowe (w tym banki spółdzielcze), oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych (banki)	625	www.knf.gov.pl (27.07.2016 r.)	1. Przekazywanie za pośrednictwem STIR informacji dotyczących rachunków VAT i rachunków lokaty terminowej. 2. Informowanie o żądaniu i dokonaniu blokady na wniosek podmiotu kwalifikowanego. 3. Rozszerzenie zakresu danych przesyłanych codziennie (np. adresy IP, informacje o innych blokadach oraz zajęciach wierzytelności) – od 1 stycznia 2019 r. 4. Stosowanie doprecyzowanych przepisów o upadku blokady.
spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	41	www.knf.gov.pl (29.05.2017 r.)	1. Przekazywanie za pośrednictwem STIR informacji dotyczących rachunków VAT i rachunków lokaty terminowej. 2. Informowanie o żądaniu i dokonaniu blokady na wniosek podmiotu kwalifikowanego. 3. Rozszerzenie zakresu danych przesyłanych codziennie (np. adresy IP, informacje o innych blokadach oraz zajęciach wierzytelności) – od 1 stycznia 2019 r. 4. Stosowanie doprecyzowanych przepisów o upadku blokady.

Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	1		1. Sygnalizowanie przez izbę rozliczeniową rozbieżności pomiędzy danymi z banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych a danymi z CRP-KEP w zakresie danych, o których mowa w art. 119zr § 1 pkt 4 lit. c Ordynacji podatkowej. 2. Doprecyzowanie zakresu danych przetwarzanych przez izbę rozliczeniową.
urząd obsługujący ministra właściwego do spraw finansów publicznych	1		Prowadzenie strony internetowej Biuletynu Informacji Publicznej, na której są udostępnione wykazy, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.
instytucje finansowe objęte obowiązkiem raportowania na mocy ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami			Obecnie instytucje te gromadzą stosowne informacje, nie mają jednak obowiązku ich przekazywania organom podatkowym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie był poddany uzgodnieniom i konsultacjom publicznym z uwagi na potrzebę pilnego wejścia w życie części przepisów ustawy i tym samym konieczność pilnego procedowania projektu. Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Przyjmuje się, że projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych.												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przyjmuje się, że projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych. W wyniku zniesienia zaskarżalności blokad na okres do 72 godzin do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nie będą wnoszone zażalenia z tego tytułu, natomiast do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i Naczelnego Sądu Administracyjnego nie będą wnoszone odpowiednio skargi i skargi kasacyjne w tych sprawach. Jednocześnie trudno jest oszacować wpływ powyższej zmiany na liczbę zażaleń i w konsekwencji liczbę skarg i skarg kasacyjnych w sprawach dotyczących przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (na okres nie dłuższy niż 3 miesiące). Można ostrożnie szacować niewielki wzrost zażaleń, skarg i skarg kasacyjnych w tych sprawach. Tym niemniej zmniejszenie ogółem (w porównaniu do aktualnego stanu prawnego) liczby zażaleń, skarg i skarg kasacyjnych nie będzie wiązać się ze zmniejszeniem wydatków Ministerstwa Finansów w części dotyczącej budżetu Krajowej Administracji Skarbowej i wydatków na sądownictwo administracyjne.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w tys. zł, ceny stałe z 2018 r.)	duże przedsiębiorstwa	-23 029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-23 029
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Pozytywne znaczenie dla przedsiębiorców będących podmiotami kwalifikowanymi powinny mieć zmiany w art. 96b ustawy o VAT. Zmiany te zwiększą przejrzystość rejestrów, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT. Regulacja art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług stanowi istotne wsparcie przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych m.in. poprzez możliwość weryfikacji rzetelności działania swoich kontrahentów.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Do kalkulacji ujęcia pieniężnego wpływu regulacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw uwzględniono koszty banków, w tym banków spółdzielczych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, szacowane do poniesienia w związku z dostosowaniem do zmodyfikowanych obowiązków przesyłania danych za pośrednictwem STIR:</p> <ol style="list-style-type: none"> Związek Banków Polskich oszacował powyższe koszty na podstawie ankiety, na którą odpowiedziały 33 banki. Sumaryczne koszty dostosowania w ramach projektowanych zmian systemu teleinformatycznego oszacowano na ok. 21 mln zł. Powyższe szacunki nie uwzględniają między innymi kosztów utrzymania infrastruktury informatycznej ani ewentualnych jej modyfikacji w miarę upływu czasu. W kalkulacji uwzględniono także oszacowanie wpływu nowelizacji ustawy STIR na koszty dostosowania funkcjonalności systemu STIR przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., który będzie finansowany przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Sumaryczne koszty dostosowania przedsiębiorców do projektowanych zmian w systemie szacowane są na ok. 23 mln zł.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Zmniejszenie liczby procedur i zmniejszenie liczby dokumentów następuje w wyniku zniesienia zaskarżalności blokad na okres do 72 godzin.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem niektórych regulacji szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z dniem 1 października 2018 r. i z dniem 1 lipca 2019 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu nie jest konieczna.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Warszawa, dnia 6 czerwca 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.684.2018.akr/8

dot.: RM-10-84-18 z 4.06.2018 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię:

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pani Teresa Czerwińska
Minister Finansów